Bestuursdienst

gemeente Groningen

RAADSVOORSTEL:
2010-2011
Ons kenmerk: OS 10.2435228
Registratienummer : GR 10.
Ingekomen op :

Onderwerp: Kansen voor jonge kinderen, inspraakverslag en gewijzigd uitvoeringsplan

Groningen, - 4 NOV 2010

Aan de raad,

Voor u ligt het eindverslag van de inspraak en het gewijzigde uitvoeringsplan Kansen voor jonge kinderen. De binnengekomen reacties hebben geleid tot een aantal aanpassingen in het plan. Dit betreft de voorgestelde subsidiesystematiek; daarmee samenhangend de kwaliteit van de uitvoering van de ontwikkelingsgerichte programma's; de invoeringsdatum; en de zorg voor het komen tot een gezamenlijk en passend aanbod op wijkniveau gezien de concurrentie tussen partijen. Op grond hiervan heeft in de eerste plaats een aanpassing van de begroting plaatsgevonden. Hierbij is rekening gehouden met de meest neutrale en recente aanknopingspunten voor het uurtarief, het landelijk vastgestelde normbedrag voor de kinderopvang en het bedrag berekend vanuit het expertmodel VVE 2010 (MOgroep). Deze bedragen willen we als richtlijn handhaven. We verzoeken het COP, evenals andere betrokken organisaties, op grond van het uitvoeringsplan *Kansen voor jonge kinderen* een subsidieaanvraag voor het basisontwikkelingsprogramma en vve te maken.

Daarnaast realiseren we ons dat er sprake moet zijn van een geleidelijke invoering van de nieuwe systematiek. Als invoeringsdatum streven we daarom naar 1 januari 2011, waarbij het jaar 2011 een overgangsjaar is waarin het COP nog de preferente subsidieaanvrager is voor het basis ontwikkelingsgericht programma (peuterspeelzaalwerk). Overigens kunnen ook andere organisaties vanaf 2011 een subsidieaanvraag indienen voor het aanbieden van het ontwikkelingsgerichte programma. Vanaf 2012 worden alle subsidieaanvragen op gelijke wijze beoordeeld.
Wij hebben uw raad een voorstel voorgelegd om een bedrag van 1 miljoen euro structureel te bezuinigen op het basisontwikkelingsgericht programma.
Deze bezuiniging wordt in de periode 2011 tot en met 2014 gefaseerd gerealiseerd.
Vanaf 2014 is het te bezuinigen bedrag structureel 1 miljoen euro per jaar.
De fasering is als volgt:

2011	400 duizend euro
2012	600 duizend euro
2013	800 duizend euro
2014	1 miljoen euro

2452575

SE 4 C

Deze bezuiniging wordt gerealiseerd door de invoering van de nieuwe subsidie-systematiek en door het uitstellen van de ambitie van 100% aanbod voor het basis ontwikkelingsgericht programma. Het gereserveerde subsidiebedrag voor het basisprogramma in 2011 en 2012 is in eerste instantie gebaseerd op de geschatte aantallen van de huidige grootschalige aanbieder. Daarnaast is er vanaf 2011 subsidieruimte voor andere aanbieders.

Het voorstel om de Algemene Subsidie Verordening (ASV) aan te passen conform het uitvoeringsplan *Kansen voor jonge kinderen* is toegevoegd en deze wordt u ter besluitvorming voorgelegd. Deze aanpassing is alleen van toepassing op het jaar 2011. Dit omdat 2011 een overgangsjaar is. Halverwege 2011 wordt een aanpassing van de ASV voorgelegd die vanaf 2012 in werking treedt.

Vervolg.
Na besluitvorming over het bijgevoegde uitvoeringsplan door uw raad, zullen wij het uitvoeringsplan op onderdelen verder uitwerken. Ter kennisgeving zullen we u begin 2011 een nadere uitwerking van de ouderbijdragentabel voor het peuterspeelzaalwerk, de doelgroepbepaling en een procesbeschrijving voor de toeleiding naar vve programma's voorleggen.

Begin 2011 zal tot slot een informatieve bijeenkomst georganiseerd worden voor de bij dit uitvoeringsplan betrokken instellingen en ouders. Deze bijeenkomst dient tevens om te inventariseren welke organisaties actief willen meewerken aan de totstandkoming van een subsidieaanvraag voor activiteiten op wijkniveau, die passen bij de kenmerken van de wijk. Op voorwaarde dat er voldoende commitment is om te komen tot samen-werking, zullen we een tijdelijke projectleider aanstellen die ondersteuning zal bieden bij de implementatie van het plan op wijkniveau. Ook op gemeentelijk niveau willen we de partners goed betrekken bij de implementatie door het instellen van een tijdelijke klankbordgroep.

In hoeverre de rijksbezuinigingen, in 2011 en vanaf 2012, op de kinderopvang van invloed zullen zijn op de Groningse financiële situatie is nu nog niet duidelijk. Ook over de uitwerking van de nieuwe voornemens van het kabinet Rutte/Verhagen op het terrein van vve is nu nog niets bekend. Daarom is in het uitvoeringsplan voorgesteld, om eind 2012 een herijking uit te voeren. Bij deze herijking wordt dan ook het bereik van het basisprogramma in 2011 en 2012 betrokken. Op basis hiervan wordt een voorstel geformuleerd voor de invulling van de beleidsambitie van 100% aanbod van het ontwikkelingsgerichte basisprogramma vanaf 2013.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

I. het eindverslag van de inspraak, betrekking hebbend op het uitvoeringsplan Kansen voor jonge kinderen voor kennisgeving aan te nemen;
II. het uitvoeringsplan gewijzigd, inclusief de invulling van de gefaseerde bezuinigingstaakstelling ad 1 miljoen euro op het peuterspeelzaalwerk, vast te stellen;
III. de verordening tot wijziging van de Algemene subsidieverordening 2002 gemeente Groningen vast te stellen en in werking te laten treden op 1 januari 2011;
IV. de verordening tot wijziging van de Algemene subsidieverordening 2002 bekend te maken door plaatsing in het gemeenteblad en te publiceren in de Groninger Gezinsbode;

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

de secretaris,

drs. L.J. (Leo) Bosdijk.

BIJLAGE

Eindverslag van de inspraak

Inleiding

In het B&W besluit van 26 januari 2010 is het uitvoeringsplan 'Kansen voor jonge kinderen' vrijgegeven voor schriftelijke inspraak. Dit uitvoeringsplan heeft vervolgens vier weken, vanaf 11 februari tot en met 10 maart 2010, ter inzage gelegen bij het gemeentelijke informatiecentrum. Binnen deze termijn hebben wij 7 reacties ontvangen en na de sluitingstermijn is er nog één reactie binnengekomen. Deze laatste reactie - een verzoek om uitstel - is niet verwerkt. De reacties zijn afkomstig van het COP, de SKSG en de HVD. Deze reacties zijn als bijlage aan dit verslag toegevoegd. De reactie van de HVD is meegenomen tijdens intern ambtelijk overleg en niet in dit verslag verwerkt. Voor zover nodig is het uitvoeringsplan hierop aangepast.

Onderstaand wordt een opsomming gegeven van de diverse reacties per instelling. Vervolgens worden de reacties beantwoord. Wanneer een reactie tot een aanpassing in het uitvoeringsplan heeft geleid wordt deze *cursief* aangegeven.

Reacties

COP

Reactie van directie, leidsters en oudercommissies;

a. Het COP geeft aan een inspraaktermijn van 16 dagen te kort te vinden.

b. Het COP vermeldt dat het plan anders dan vermeld niet samen met de betrokkenen in het werkveld is ontworpen.

c. Het COP spreekt haar zorg uit over de voorgestelde subsidiesystematiek. Zij geeft aan dat het gelijk trekken met de tarieven voor de kinderopvang voor het COP een onmogelijke situatie. Zij geeft hierbij aan dat de kosten niet binnen de beperkte openingsuren (max. 6 uur per week voor een basisontwikkelingsprogramma; maximaal 12 uur voor een volwaardig vve programma, gedurende 40 weken) gedekt kunnen worden. Zij geeft hiermee tevens aan dat hiermee feitelijk het peuterspeelzaalwerk wordt opgeheven.

d. Het COP verzoekt de gemeente om te kijken naar een reëlere kostprijsberekening.

e. Het COP acht de invoeringsdatum van deze veranderingen op korte termijn niet reëel.

Reacties van peuterspeelzaalleidsters

f. Naast de zorg over de voorgestelde nieuwe subsidiesystematiek, spreken de leidsters zorg uit over de verdeelsleutel van de taken binnen de contracten. Zij geven aan dat scholing en kwaliteit meer tijd kosten en op deze wijze de kwaliteit waarin jaren is geïnvesteerd wordt teruggebracht naar basiszorg

g. Men betreurt de uitstroom van alle groepshulpen (per 1 juli 2010) en daarmee de verworven kennis. Men vraagt zich tevens af wat de keuze heeft bepaald om te kiezen voor twee gediplomeerden op de groep in plaats van één gediplomeerde en één assistent leidster. Men vraagt of dit deel uit maakt van de OKE wet.

h. Eén leidster geeft vanuit een eigen persoonlijke ervaring aan dat menige poging om te komen tot een gezamenlijk aanbod peuterspeelzaalwerk en kinderopvang mislukte. Zij hoopt dat er met dit plan meer gekeken wordt naar wat de klant wil en wat goed is voor het kind.

i. Men spreekt zorg uit over de verhoogde inzet van de groepsleiding op de groep waardoor te weinig tijd overblijft voor contact met ouders, moeilijke kinderen, administratie e.d. Dit zal ten koste gaan van de kwaliteit van het aanbod

j. Men heeft zorgen over het voortbestaan van het peuterspeelzaalwerk. Wat als de subsidies minder worden en/of kinderopvang andere keuzes maakt?

k. De leidster vraagt zich af of peuterspeelzalen blijven voortbestaan.

l. Er wordt een vraag gesteld over de ingangsdatum van de nieuwe werkwijze (1 augustus 2010). Men vraagt zich af of dit de datum is waarop kinderen die niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag dan niet meer in aanmerking komen voor subsidie.

SKSG

Reactie SKSG (directie)

m De SKSG kan zich in grote lijnen vinden in het voorstel. Zij pleit ervoor om in het uitvoeringsplan nadrukkelijk de voorzieningenstructuur centraal te stellen met daarbinnen het educatieve aanbod voor de groep 2-4 jarigen.

n. Om het peuterspeelzaalwerk in lijn te brengen met de eisen in de Wet kinderopvang zal niet alleen geïnvesteerd moeten worden in personeel (aanpassing van de leidster/kindratio) maar ook in locaties. Overheidsinvesteringen mogen niet concurrentievervalsend werken ten opzichte van de niet gesubsidieerde kinderopvang.

o. Met het aanbieden van kinderopvang door meerdere, concurrerende partijen binnen één samenwerkingsverband ontstaan fricties en tegengestelde belangen wordt geconstateerd. Dit kan leiden tot een terugloop in het aantal gezamenlijke projecten voor 2-4 jarigen.

p. Met betrekking tot het aangekondigde onderzoek naar de mogelijkheden voor financiële gelijkstelling voor alle ouders geeft de SKSG aan van harte bereid te zijn om dit samen met betrokken partners nader uit te werken. Dit gezien de ervaringen die zij hebben tot het stellen van een juiste prijs voor opvang. Zij geven daarbij aan dat de rijksnormprijs voor Kinderopvang nu sterk beïnvloed is door de veel duurdere opvang van baby's. Opvang van maximaal 9 baby's per groep versus 16 peuters per groep, is een substantieel verschil zo melden zij.

Beantwoording van de vragen

COP

a. Het uitvoeringsplan is vanaf 11 februari tot en met 10 maart 2010 voor schriftelijke inspraak vrijgegeven. Hiervoor is een advertentie in de gezinsbode geplaatst. Tevens is bij wijze van extra service, binnen deze periode, het uitvoeringsplan voorzien van een kopie van de advertentie aan alle betrokkenen gestuurd met de vraag om een reactie. Daarnaast heeft vanaf najaar 2009 regelmatig overleg met het COP plaatsgevonden met betrekking tot hun bedrijfsplan en uitvoeringsplan. Tijdens deze gesprekken is een relatie gelegd met de voorgestelde nieuwe ontwikkelingen zoals beschreven in het concept uitvoeringsplan Kansen voor jonge kinderen.

b. Het uitvoeringsplan is gebaseerd op de kadernota 'Kansen voor jonge kinderen'. Deze nota is gebaseerd op een grote bijeenkomst waarvoor alle betrokkenen zijn uitgenodigd. Het uitvoeringsplan is gebaseerd op een verkenning waarvoor een afspiegeling van bovenstaande groep werd uitgenodigd. Deze betrokkenen hebben tevens schriftelijk kunnen reageren op het meest fundamentele deel van het uitvoeringsplan. Deze reacties zijn waar mogelijk verwerkt. Vervolgens is het uitvoeringsplan voor inspraak vrijgegeven waarmee alle inwoners van Groningen de mogelijkheid is geboden om te reageren. Tijdens bestuurlijke overleggen met het COP zijn de ontwikkelingen t.a.v. de harmonisatie regelmatig aan de orde gesteld.

We zullen het uitvoeringsplan op onderdelen nog verder uitwerken. Dit zullen we ook doen in samenspraak met de betrokkenen. Het gaat hierbij om; een verfijning van de doelgroepbepaling, ontwikkelen van een procesbeschrijving voor de toeleiding en de doorgaande lijn, en registratieafspraken. Tenslotte zal tijdens een informatieve bijeenkomst voor alle betrokkenen (inclusief ouders) een eerste aanzet worden gedaan om te komen tot een gezamenlijk passend aanbod op wijkniveau.

c. De Wet OKE geeft gemeenten de mogelijkheid om harmonisatie tussen voorschoolse voorzieningen op grond van de lokale situatie in te vullen. In samenspraak met betrokkenen is volledige harmonisatie als meest gewenste vorm naar voren gebracht. Deze vorm vraagt een geleidelijke invoering maar in onze visie zal op termijn het peuterspeelzaalwerk niet meer als aparte werksoort bestaan. Het peuterspeelzaalwerk zal als een basis ontwikkelingsgericht/vve programma onderdeel uitmaken van (halve) kinderdagopvang. Een basis ontwikkelingsgericht programma vergelijken we met het huidige peuterspeelzaalwerk maar we zullen hieraan ook kwaliteitseisen gaan stellen. Ten aanzien van de uitvoering van een vve programma zijn landelijke eisen opgesteld. De gemeentelijke verordening peuterspeelzaalwerk zal conform het *uitvoeringsplan Kansen voor jonge kinderen* worden aangepast. *Dit leidt tot een aanvullende opmerking in het uitvoeringsplan (pag. 2 hoofdstuk 1. Inleiding en pag.13 hoofdstuk 4).*

   Naast het bovenstaande zijn we van mening dat ouders hun keuzevrijheid moeten behouden. Ouders moeten er voor kunnen blijven kiezen dat hun kinderen, net als nu het geval is, alleen een ontwikkelingsgericht basisprogramma (peuterspeelzaalwerk) volgen.
   Om dit te kunnen realiseren willen we peuterspeelzalen in staat stellen (halve) dagopvang aan te bieden en kinderopvanginstellingen stimuleren een basis ontwikkelingsgericht programma of vve programma aan te bieden. Om het volgen van een basis ontwikkelingsgericht programma voor iedereen (financieel) toegankelijk te houden willen we de uurprijs afstemmen op de landelijke normprijs voor een uur kinderdagopvang. In het uitvoeringsplan is hiervoor het uurtarief van 2009 (€ 6,10) opgenomen. Voor 2011 is dit tarief verhoogd naar € 6,36. We gaan hierbij uit van een programma van 6 uur per week (verdeeld over 2 dagdelen), gedurende 40 weken per jaar. *Het tarief zal in het uitvoeringsplan worden aangepast (zie pag. 7 paragraaf 2.3 en pag. 9 hoofdstuk 3 Financiën)*
   Naast het tarief voor het ontwikkelingsgericht basisprogramma is in de publicatie "Toekomstscenario's voor het peuterspeelzaalwerk"(JSO, februari 2009) en meer recentelijk in het expertmodel VVE 2010 (MOgroep) een uurtarief (kostprijs) voor VVE ontwikkeld. We zullen in het uitvoeringsplan uitgaan van het meest recente tarief dat door de brancheorganisatie zelf ontwikkeld is. *Het tarief genoemd in het uitvoeringsplan zal daarom worden aangepast in een tarief van € 7,44. Dit betreft een verhoging van 17% bovenop de landelijke normprijs per uur voor kinderdagopvang (zie pag. 7 paragraaf 2.3 en pag. 9 hoofdstuk 3 Financiën).* We gaan hierbij uit van maximaal 12 uur per week (verdeeld over 4 dagdelen), gedurende 40 weken per jaar. In de wet OKE wordt verplicht gesteld dat de daadwerkelijke uitvoering van een vve programma minimaal 4 dagdelen of 10 uur per week moet betreffen. *Dit vergt een toelichting in het uitvoeringsplan (pag. 8).* Het verschil in aantal uren en de hogere uurprijs is bedoeld voor het bieden van bijvoorbeeld zorg aan kinderen die het nodig hebben, buiten de directe uitvoering van het programma om. In het uitvoeringsplan is in het hoofdstuk 'aanvullende maatregelen' aangegeven dat we zullen kijken naar een goede aansluiting en het optimaal gebruiken maken van de zorg die vanuit de centra van jeugd en gezin en via de verwijsindex geboden wordt. Voorbeeld hiervan is ook de leerlingenzorg 0-4 jarigen die vanuit het ABCG/Cedin wordt geboden.

d. Het COP geeft in haar reactie geen onderbouwing van het niet kunnen hanteren van de voorgestelde uurtarieven. Wij zijn daarover met hen in gesprek en hebben hen verzocht deze onderbouwing te leveren. Het COP krijgt de mogelijkheid om in haar uitvoeringsplan voor 2011 en volgende jaren aan te geven hoe zij willen toewerken naar de door ons gestelde richtlijnen met betrekking tot het uurtarief. Daarnaast zullen wij ze vragen rekening te houden met het bieden van zorg aan kinderen die dat nodig hebben en deelname aan overleg op wijkniveau in belang van het kind. Ook andere

geïnteresseerde voorschoolse instellingen kunnen vanaf de datum van invoering van het uitvoeringsplan aanvragen indienen. Zie ook de beantwoording onder punt c.

e. Ervan uitgaande dat de wet OKE in werking treedt vanaf 1 augustus 2010 zullen we aan de eisen moeten voldoen die deze wet met zich meebrengt. De kwaliteitseisen voor leidsters in (de huidige) peuterspeelzalen en de kwalificatie-eisen voor de leidsters die met vve werken (verplichte certificering) worden van kracht vanaf 1 augustus 2011. Wel zijn we verplicht per augustus 2010 een minimale leidster -kindratio van 1 leidster op 8 kinderen te realiseren. Daarnaast hebben we de verplichting om ons in te spannen om aan alle doelgroepkinderen (minimaal het aantal kinderen vanaf 2,5 jaar dat valt onder de gewichtenregeling van het basisonderwijs) een vve aanbod te bieden, bestaande uit 4 dagdelen of 10 uur per week. Voor de ouder/verzorger(-s) geldt daarbij een maximale ouderbijdrage (€ 105, - per jaar). Ook zijn er een aantal nadere kwaliteitseisen waaraan we moeten voldoen zoals toezicht GGD, verklaring betreffende gedrag, risico-inventarisatie, voertaal. We zullen een plan ontwikkelen om de nieuwe subsidiesystematiek realistisch te kunnen implementeren. We streven ernaar om deze nieuwe manier van werken volledig vanaf 1 januari 2011 in laten gaan. Hiermee geven we de instellingen meer ruimte om naar een nieuwe situatie toe te kunnen groeien. *Bovenstaande leidt tot aanvullende informatie in het uitvoeringsplan (pag. 11, paragraaf 3.3. Het implementatiebudget en pag. 13 hoofdstuk 4. Communicatie en vervolgtraject)*

f. In de uurprijs voor vve is een opslag van ongeveer 17% opgenomen t.o.v. het normbedrag per uur voor kinderdagopvang. Deze opslag is bedoeld voor extra zorg, voorbereiding etc. Zie verder ook uitleg onder de punten c. en d. Het is tenslotte de verantwoordelijkheid van het COP om in de contracten tot een goede verdeelsleutel van taken te komen.

g. Het COP heeft ons voorgesteld om op alle locaties met twee gediplomeerde leidsters per groep te gaan werken. In het uitvoeringsplan hebben wij hiermee ingestemd. Het betreft namelijk een kwaliteitsimpuls en biedt meer mogelijkheden om een vve aanbod voor alle doelgroepkinderen te realiseren. Daarnaast wordt voldaan aan één van de eisen van de wet kinderopvang (2 geschoolde leidsters op een groep van 14 kinderen), waardoor ouders die in aanmerking komen voor een kinderopvangtoeslag gebruik kunnen maken van deze toeslag.

   Met deze keuze gaan we verder dan de eisen die worden gesteld in het wetsvoorstel OKE. Hierin staat opgenomen dat op een groep van 8 kinderen binnen het peuterspeelzaalwerk, minimaal één geschoolde leidster moet staan. We stellen in het uitvoeringsplan voor om zowel bij het ontwikkelingsgerichte basisprogramma (peuterspeelzaalwerk) ook bij het vve programma te werken met twee geschoolde leidsters op een groep van 14 kinderen. Het aanbod van het ontwikkelingsgerichte basisprogramma geldt voor 2 dagdelen (max. 6 uur, inclusief inloop en afsluiting) per week en het aanbod vve voor 4 dagdelen (max. 12 uur, inclusief inloop en afsluiting) per week. Beide programma's worden gedurende 40 weken per jaar aangeboden.

h. Bij navraag blijkt het stranden van samenwerkingsvormen tussen de kinderdagopvang en het peuterspeelzaalwerk tevens te maken te hebben met het onvermogen tussen deze instellingen om tot gezamenlijke prijsafspraken te komen. Door de uurtarieven en ouderbijdragen gelijk te trekken en te stimuleren tot samenwerking hopen we meer tegemoet te komen aan de behoeften van het kind en wensen van de ouders. Het komen tot meer samenwerking willen we faciliteren door inzet van ondersteuning c.q. begeleiding hierbij.

i. Deze vraag is onder c en d beantwoord.

j. Het COP zal in de toekomst tijdig moeten anticiperen op mogelijke afname van subsidie in verband met terugloop van het aantal kinderen. Daarnaast is investering in een goede samenwerking van belang. Zie ook de beantwoording onder punt c.

k. Zie beantwoording onder punt c.

l. Zie beantwoording onder punt e.

m. De gemeente kan zich vinden in dit voorstel om nadrukkelijker de voorzieningenstructuur centraal te stellen met daarbinnen het educatieve aanbod voor de groep 2-4 jarigen. *Dit leidt tot een tekstuele aanpassing in de tekst (zie pag. 6, paragraaf 2.2. Een passend aanbod per wijk).*

n. De huidige peuterspeelzaallocaties voldoen in grote lijnen aan de kwaliteitseisen die de wet Kinderopvang stelt aan opvanglocaties voor kinderen ouder dan anderhalf jaar. Voor (halve) dagopvang van kinderen ouder dan anderhalf jaar hoeft geen slaapplaats beschikbaar te zijn. Er zullen daarom geen grote investeringen nodig zijn en als er al investeringen nodig zijn zullen deze niet bekostigd worden uit het subsidiebudget. Verder kan opgemerkt worden dat inkoop van een basis ontwikkelingsgericht programma of vve programma voor peuters bij niet gesubsidieerde instellingen mogelijk is door het realiseren van een gescheiden administratie.

o. De gemeente wil komen tot een passend aanbod op wijkniveau en zal samenwerking tussen verschillende partijen stimuleren en faciliteren door hiervoor tijdelijk een projectleider in te zetten. De eerste stap om hier te komen willen we leggen tijdens een informatieve bijeenkomst die we begin 2011 zullen organiseren. Tijdens deze bijeenkomst zullen we betrokkenen ook (in formele zin) om commitment vragen om met elkaar op wijkniveau te gaan samenwerken aan een passend aanbod. Voldoende commitment is voor ons voorwaarde om ook te gaan investeren in een tijdelijke projectleider. *Deze voorwaarde is opgenomen als aanvulling in het uitvoeringsplan (zie pag. 13 Hoofdstuk 4. Communicatie en vervolgtraject).* Tenslotte is concurrentie op de kinderopvangmarkt een gegeven dat samenwerking niet in de weg hoeft te staan. Samenwerking kan voor alle partijen voordelen opleveren.

p. Om financiële gelijkstelling voor alle ouders te garanderen willen we uitgaan van de rijksnormprijs voor kinderopvang. We zijn blij dat de SKSG als ervaren kinderopvangaanbieder van mening is dat deze rijksnormprijs van € 6,25 voor het bieden van een ontwikkelingsgericht programma aan kinderen van 2-4 jaar zeker haalbaar en zelfs aan de hoge kant is.
Om in de uitvoering te kunnen komen tot goede gezamenlijke afspraken tussen instellingen (zoals combinatiecontracten voor ouders) is een positieve inbreng van partners van belang. We stellen de bereidheid van de SKSG om hier in gezamenlijkheid over na te denken dan ook zeer op prijs.

BIJLAGE

kansen voor jonge kinderen

Uitvoeringsplan

Gemeente Groningen

stad

November 2010

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 *Beleid*

1.1. Het rijksbeleid
1.2. Lokale invulling gemeente Groningen, richtinggevend kader 'Kansen voor jonge kinderen'
1.3. Financieel kader

Hoofdstuk 2 *Uitvoering Harmonisatie in Groningen*

2.1. Waar kiezen we voor en wat zijn de mogelijkheden?
2.2. Een passend aanbod per wijk
2.3. Een nieuwe subsidiesystematiek voor ontwikkelingsgerichte programma's
2.4. Aanvullende maatregelen ten behoeve van verhoging van kwaliteit en bereik

Hoofdstuk 3 *Financiën*

3.1. De ouderbijdrage
3.2. Het implementatiebudget
3.3. Lopend beleid

Hoofdstuk 4 *Communicatie en vervolgtraject*

Bijlagen

1. De huidige situatie
2. Samenvatting van de verkennende bijeenkomst
3. Voorbeelden van samenwerkingsarrangementen
4. Ouderbijdragentabel kinderopvang 2010
5 Overzicht maatregelen uitvoering plan
6. Prognoses aantal 2 en 3 jarige kinderen
7. Begrippenlijst

Hoofdstuk 1. Beleid

Inleiding
In juni 2009 is door de gemeenteraad het richtinggevende kader 'Kansen voor jonge kinderen' vastgesteld. In deze kadernota beschrijven we de beleidsuitgangspunten van de gemeente Groningen als het gaat om de ontwikkelingskansen van onze jongste burgers. Op basis van dit kader is samen met betrokkenen uit het werkveld het voorliggende uitvoeringsplan ontworpen. Het uitvoeringsplan is daarbij gebaseerd op de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE), ook wel Harmonisatiewet genoemd. Nadat het uitvoeringsplan ter inspraak is voorgelegd is het plan hierop aangepast. Tevens zijn de gevolgen verwerkt van ons voornemen om één miljoen euro op het peuterspeelzaalwerk te bezuinigen. Deze bezuiniging wordt niet in één jaar gerealiseerd, dit wordt gefaseerd ingezet in de periode 2011 tot en met 2014. Vanaf 2014 wordt er structureel één miljoen euro bezuinigd.
Het uitvoeringsplan heeft consequenties voor de Algemene Subsidie Verordening (ASV). Hiervoor wordt een voorstel ontwikkeld en aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

Het rijksbeleid dat gericht is op de jonge kinderen is op dit moment sterk in ontwikkeling. Het nieuwe kabinet Rutte/Verhagen zal, naast de aangekondigde bezuinigingen op de kinderopvang van het demissionaire kabinet, nog meer wijzigingen aan gaan brengen in de kinderopvangtoeslag. Deze veranderingen zullen ook van invloed zijn op de Groningse situatie en daarmee op ambities die in de kadernota zijn geformuleerd. Hoe dit precies uit gaat pakken is nu niet te voorspellen. Om de effecten van de voorgenomen landelijke bezuinigingen op de kinderopvang te volgen en te analyseren, in relatie tot de in de kadernota voorgenomen beleidsdoelen, wordt daarom eind 2012 een herijking ingebouwd. Op basis hiervan kunnen de beleidsuitgangspunten door de gemeente worden aangepast.

Het doel van dit uitvoeringsplan is om aan te geven hoe wij alle jonge kinderen in de gemeente Groningen willen bereiken met een kwalitatief hoogwaardig voorschools aanbod waardoor ze zich optimaal ontwikkelen.
We doen dit door in hoofdstuk 1 kort de beleidskaders (rijk en gemeentelijk) en het financiële kader te beschrijven. In hoofdstuk 2 wordt aangegeven hoe we dit beleid in de gemeente Groningen gaan uitwerken. Hoofdstuk 3 beschrijft hoe we de maatregelen financieel willen uitvoeren. Het afsluitende hoofdstuk 4 is het korte communicatieplan. Verder zijn er 7 bijlagen. Bijlage 7 is de begrippenlijst.

1.1 Het rijksbeleid

Aanleiding nieuwe wet OKE
Op dit moment bestaan er binnen de voorschoolse voorzieningen twee werksoorten – kinderopvang en peuterspeelzaalwerk - naast elkaar. Deze werksoorten verschillen onderling vooral als gevolg van verschillende ontstaansgeschiedenissen. Het peuterspeelzaalwerk is gericht op de ontwikkeling van kinderen (spelen + ontmoeten = leren) en de kinderopvang is op de eerste plaats gericht op opvang en verzorging. De afgelopen jaren is een discussie ontstaan over het onderscheid tussen de werksoorten omdat ze inhoudelijk steeds meer op elkaar zijn gaan lijken. Wanneer we kijken vanuit het perspectief van het kind en de ouder, dan vallen feitelijk de verschillen tussen de werksoorten weg.
De *centrale* vraag is daarom ook: wat hebben jonge kinderen en hun ouders nodig in de voorschoolse periode? Het antwoord op deze vraag behelst de volgende elementen:
- opvang van kinderen gedurende de uren dat ouders werken en/of een opleiding volgen;
- uitdaging en ontwikkelingsstimulering voor kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar;
- gerichte ontwikkelingsstimulering van kinderen met een dreigende ontwikkelingsachterstand en opvoedingsondersteuning voor hun ouders.

We stellen vast dat jonge kinderen, deze elementen in meer of mindere mate allemaal nodig hebben. Echter, nu nog worden ze binnen de verschillende voorschoolse voorzieningen met ieder hun eigen wet- en regelgeving en financiering aangeboden.

Wet OKE

De wet OKE is een maatregel om samenwerking tussen en integratie van voorschoolse voorzieningen te stimuleren. De samenwerking biedt kansen om een integraal en kwalitatief goed aanbod van ontwikkelingsstimulering en opvang te bieden aan alle kinderen. Door de wet- en regelgeving voor kinderopvang en peuterspeelzaalwerk te harmoniseren (meer op één lijn te brengen) en een gezamenlijk, landelijk kwaliteitskader vast te leggen worden de eerste drempels voor intensieve samenwerking weggenomen. De wet is vanaf 1 augustus 2010 van kracht.

De wet OKE houdt een wijziging in van de volgende wetten:

- Wet op de Kinderopvang: De Wet Kinderopvang wordt aangevuld met een kwaliteitskader voor peuterspeelzalen evenals het toezicht van de gemeente daarop;
- Wet op het Primair Onderwijs: In de Wet op het Primair Onderwijs wordt de regierol van gemeenten ten aanzien van het onderwijsachterstandenbeleid verstevigd. Ook wordt de verantwoordelijk voor het aanbod en de toegankelijkheid van voorschoolse educatie bij de gemeente neergelegd;
- Wet op het Onderwijstoezicht: De Wet op het Onderwijstoezicht geeft de Inspectie van het Onderwijs de taak om toezicht te houden op de kwaliteit van voorschoolse educatie.

De kwaliteitseisen van de peuterspeelzalen zijn op grond van de Gemeentewet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning een bevoegdheid van de gemeente.

Via de wet OKE wordt aan de volgende doelen gewerkt:

1) Een kwaliteitsimpuls voor de peuterspeelzalen. Het rijk stelt een budget beschikbaar voor kwaliteitseisen van het peuterspeelzaalwerk. Kwaliteitseisen van het peuterspeelzaalwerk zijn als volgt geformuleerd:
    - De leidster/kindratio voor peuterspeelzalen is één leidster op maximaal acht kinderen. Op iedere peuterspeelzaalgroep moet minimaal één beroepskracht zijn met opleidingsniveau PW3 of een equivalent daarvan.
    - De groepsgrootte is maximaal 16 kinderen per groep

2) Het financieel toegankelijk houden van het peuterspeelzaalwerk voor kinderen die in aanmerking komen voor vve (zgn. doelgroepkinderen).
   Dit wordt uitgewerkt door het realiseren van lage financiële drempels voor de ouders van kinderen die in aanmerking komen voor vve. Het rijk stelt extra middelen beschikbaar om de ouderbijdrage van deze ouders op een vergelijkbaar tarief van de kinderopvang te brengen.

3) Op gemeentelijk niveau een breder en beter aanbod van voorschoolse educatie aan te bieden, zowel in de peuterspeelzalen als in de kinderdagverblijven. Dit wordt uitgewerkt via de volgende maatregelen:
    a) Kwaliteitseisen vve:
        - Vve wordt vier dagdelen of 10 uur per week gegeven op een peuterspeelzaal of een kinderdagverblijf.
        - Op een vve groep van maximaal 16 kinderen staan twee beroepskrachten.
        - De beroepskrachten hebben minimaal een opleiding gevolgd op PW3 niveau inclusief kennis van vve.
        - De houder van een kindercentrum of peuterspeelzaal waar voorschoolse educatie wordt aangeboden, stelt jaarlijks een opleidingsplan voor vve op.
        - Voor de voorschoolse educatie wordt een breed/integraal programma gebruikt dat zich richt op taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling.
    b) De gemeente moet er voor zorgen dat alle doelgroepkinderen geplaatst kunnen worden op een voorschoolse voorziening die vve aanbiedt (dekkend aanbod); de gemeente informeert de onderwijsinspectie over het aantal plaatsen en kinderen.

Daarnaast heeft de gemeente de inspanningsverplichting om zoveel mogelijk doelgroepkinderen met vve te bereiken.

c) In de nieuwe wet krijgt de onderwijsinspectie de toezichthoudende rol op de kwaliteit van vve. De GGD houdt toezicht op het leidster- kind ratio, het aantal dagdelen (4) en de gegevensoverdracht naar de basisschool en zij informeert de onderwijsinspectie.
d) Het versterken van de regierol van de gemeente. De wetgever verplicht de gemeente om de doelgroep te bepalen. Daarnaast heeft de gemeente de plicht om jaarlijkse afspraken te maken over een zo groot mogelijke deelname van het aantal kinderen aan vve, de wijze waarop de kinderen worden toegeleid naar vve, en de organisatie van de doorlopende lijn van voor naar vroegschoolse educatie. Tevens worden er afspraken gemaakt over de wijze waarop de resultaten worden vastgelegd en aangeleverd. Dit alles met als doel de bevordering van een goede doorstroom naar het basisonderwijs. Deze afspraken worden door de gemeente met alle betrokken partijen, zoals kinderopvang, peuterspeelzalen, de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en de schoolbesturen gemaakt. De afspraken met de schoolbesturen worden vastgelegd in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). In die gevallen dat betrokken partijen (vooral schoolbesturen) zich niet aan de gemaakte afspraken houden, kan de gemeente gebruik maken van doorzettingsmacht.

1.2. Lokale invulling gemeente Groningen, richtinggevend kader 'Kansen voor jonge kinderen'

De gemeenteraad heeft het richtinggevende kader: 'Kansen voor jonge kinderen' in juni 2009 vastgesteld. Hierin hebben we de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Het vergroten van de ontwikkelingskansen van alle kinderen in de leeftijd van 2-4, maar vooral voor de jonge kinderen met de kans op ontwikkelingsachterstand;
- Het inzetten op een kwalitatief hoogwaardig vroeg- en voorschools aanbod;
- Het voorkomen van segregatie van kinderen (werkende en niet-werkende ouders);
- Het behouden van de keuzevrijheid voor ouders.

Dit willen we doen door de kwaliteit en het bereik van zowel de kinderopvang als ook het peuterspeelzaalwerk en de vve te verbeteren. Samenwerking tussen partijen zien wij daarbij als een instrument om de effectiviteit van de voorschoolse voorzieningen te verbeteren: meer resultaat, dat wil zeggen meer kinderen die op een betere manier ondersteund en gestimuleerd worden in hun ontwikkeling.

Een geïntegreerd aanbod in de wijk
Op termijn wensen we toe te groeien naar hoogwaardige pedagogische basisvoorzieningen in de wijk voor alle kinderen van 0-15 jaar. De betrokken partners zijn verantwoordelijk voor de samenwerking en de wijze waarop zij de voorziening vorm willen geven. Wij verwachten dat er op deze wijze een ruimer en rijker aanbod ontstaat dat meer tegemoet komt aan de wensen en behoeften van ouders en kinderen en daarmee de mogelijkheid biedt voor het kind om zich optimaal te ontwikkelen.

De huidige situatie
Om een goed beeld te krijgen van het huidige voorschoolse aanbod, het gebruik en de spreiding er van over de stad, geven we in bijlage 1 een beschrijving. We schetsen het aantal kinderen van 0-4 jaar in de gemeente Groningen en hoeveel van deze kinderen behoren tot de doelgroep. We geven een schets van het huidige voorschoolse aanbod, het aantal kinderen dat hiervan gebruik maakt en we brengen de spreiding van de voorzieningen over de stad, in relatie tot het aantal kindplaatsen, in beeld.

1.3. *Financieel kader*

Rijksbudget
Voor het uitvoeren van de maatregelen van de wet OKE ontvangt de gemeente Groningen de volgende middelen:

1) Een jaarlijkse structurele subsidie voor Kwaliteitsimpuls peuterspeelzaalwerk van € 264.000;
2) Rijksbudget onderwijsachterstanden dat voor 2011 is geschat op € 1.632.000.

Kinderopvangtoeslag
Ouders die werken of een opleiding volgen kunnen voor de opvang van hun kind een kinderopvang toeslag ontvangen. In een tweeouder gezin moeten beide ouders werken of een opleiding volgen. Voor de kinderen van deze ouders wordt geen gemeentelijke subsidie ingezet. Uitzondering op deze regel zijn de zgn. doelgroepkinderen vve. Voor deze kinderen kunnen de aanbieders van vve een aanvullende subsidieaanvraag bij de Gemeente Groningen indienen.

Gemeentelijk budget

1. Het gemeentelijke budget voor het peuterspeelzaalwerk wordt met ingang van 2011 gekort. In de periode 2011 tot en met 2014 wordt één miljoen bezuinigd. Dit bedrag wordt gefaseerd bespaard. Vanaf 2014 is het te bezuinigen bedrag structureel één miljoen per jaar. Om deze korting op het peuterspeelzaal budget te kunnen doorvoeren is besloten om de ambitie van een kwalitatief hoogwaardig voorschoolse aanbod (voorheen het peuterspeelzaalwerk) voor *alle* kinderen in de leeftijd van 2 – 4 jaar uit te stellen tot 2013. De reden hiervoor is dat door de landelijke bezuinigingen op de kinderopvangtoeslag nu niet kan worden voorzien hoeveel ouders de kinderopvang te duur gaan vinden en andere oplossingen gaan zoeken. Eind 2012 gaan wij een herijking doen om te bepalen hoe we verder het gemeentelijke beleid op dit terrein willen vorm geven.
   Het vertrekpunt voor de komende jaren is het door de huidige grootschalige aanbieder verwachte aantal gesubsidieerde kindplaatsen. In 2011 wordt door het COP uitgegaan van 654 kindplaatsen en vanaf 2012 verwacht het COP 572 kindplaatsen. Overigens kunnen ook andere organisaties vanaf 2011 een subsidieaanvraag indienen en die zullen worden gehonoreerd op basis van te besteden middelen.
2. Het jaarlijkse gemeentelijke budget voor vve en overige kansenbeleid is vanaf 2011 € 622.000.

Hoofdstuk 2. Uitvoering van de harmonisatie in Groningen

2.1. Waar kiezen we voor en wat zijn de mogelijkheden?

Om uitvoering te geven aan de kadernota heeft op 8 oktober 2009 een verkennende bijeenkomst plaatsgevonden met betrokkenen[1]. In bijlage 2 wordt een samenvatting gegeven van de uitkomsten. Doel van deze bijeenkomst was om de juiste ingrediënten te kunnen verzamelen voor de ontwikkeling van de meest gewenste uitvoeringsvariant. De betrokkenen geven aan dat de meest ideale situatie een situatie van volledige gelijkschakelijking van wet – regelgeving en financiën is. Een onderscheid tussen peuterspeelzaalwerk en kinderopvang zou niet meer moeten bestaan. Er moet daarbij samenwerking op wijkniveau plaatsvinden gericht op het uiteindelijke doel van een pedagogische basisvoorziening 0-15 jaar. In eerste instantie zal deze samenwerking tot stand moeten komen in wijken met de grootste concentraties doelgroepkinderen. Van de gemeente verwacht men ten slotte een regierol, ten aanzien van toeleiding, faciliteren en ontwikkeling.

Door de beleidsuitgangspunten van de kadernota *Kansen voor jonge kinderen* te koppelen aan de uitkomsten van de verkenningsbijeenkomst kunnen we vaststellen dat de ideale Groningse situatie er een is van volledige Harmonisatie van voorschoolse voorzieningen. We realiseren ons goed dat een ontwikkeling als deze niet van vandaag op morgen gerealiseerd kan worden en dat we hiervoor tijd moeten nemen. Om de situatie van een volledig geïntegreerd aanbod op wijkniveau te bereiken zullen we een aantal maatregelen moeten treffen en nieuwe eisen moeten stellen. Deze zullen uiteindelijk leiden tot de gewenste inhoudelijke kwaliteitsverbetering voor alle kinderen en het vergroten van het bereik van de kinderen met kans op ontwikkelingsachterstand.

Om ons doel te realiseren, willen we een zodanig aanbod beschikbaar stellen dat:

A. Alle kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar de mogelijkheid biedt om een kwalitatief hoogwaardig voorschools aanbod te kunnen volgen, dit noemen we **basis ontwikkelingsprogramma.** Hiermee bedoelen we een programma dat vergelijkbaar is met het huidige peuterspeelzaalwerk;

B. Het dé kinderen die de kans lopen op een ontwikkelingsachterstand de mogelijkheid geeft om een hoogwaardig **vve programma** te volgen. Het vve programma is een plus op het basisontwikkelingsprogramma en vooral gericht op taalontwikkeling. De kwaliteitseisen die behoren bij het bovengenoemde aanbod zijn in hoofdlijnen beschreven in de genoemde kadernota en de wet OKE. Nadere uitwerking vindt plaats in een AMvB voor kwaliteitseisen voorschoolse educatie.

Op dit moment bereiken wij circa 263 peuters met een vve programma. Volgens een schatting, gebaseerd op de aantallen doelgroepkinderen in het primair onderwijs, gaan we uit in 2011 van 532 kinderen die in aanmerking komen voor een vve programma.

2.2. Een passend aanbod per wijk

Om de overgang in goede banen te leiden en de samenwerking tussen de betrokken instellingen te stimuleren zullen we als gemeente een actieve en duidelijke (regie)rol moeten pakken. Dit doen we door op wijkniveau aan te geven wat onze doelen zijn ten aanzien van de ontwikkelingskansen voor jonge kinderen. De wijkspecifieke doelen vinden hun basis in onze lokaal geformuleerde uitgangspunten.
Voor het formuleren van een goed en passend aanbod is het belangrijk om goed zicht te hebben op de vragen in de wijk[2]. De behoefte brengen we in beeld op basis van een

[1] Betrokkenen zijn werkzaam binnen peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, onderwijs, GGD, centra voor jeugd en gezin, onderwijsinspectie en de advies en begeleidingsdienst voor kindgerichte organisaties.
[2] Subsidieverantwoordelijkheid van de gemeente voor peuterspeelzaalwerk en voorschoolse educatie

wijkanalyse evenals het aantal te bereiken (doelgroep)peuters. Op grond hiervan stellen we een maximaal subsidiebedrag per wijk vast. Het budget voor wijken met veel doelgroepkinderen zal hoger zijn dan voor wijken met minder doelgroepkinderen. Deze impulsgebieden lopen parallel met de gebieden, zoals die ook voor het onderwijs gelden. Hiermee borgen we dat de middelen terecht komen bij de kinderen die dit het meeste nodig hebben.

De organisaties zullen door ons worden uitgenodigd om (gezamenlijk) een subsidieaanvraag voor een educatief aanbod op wijkniveau samen te stellen, binnen de totale voorzieningenstructuur in de wijk. Combinaties van (dag en naschoolse) opvang, basis ontwikkelingsprogramma, vve en zorg tot de integratie van het aanbod binnen de voorzieningen zijn mogelijk. In bijlage 3 wordt hiervan een aantal voorbeelden genoemd. Een groot voordeel van samenwerking is dat we de door de organisaties opgebouwde kennis en expertise zo optimaal mogelijk inzetten. Hierdoor handhaven we het huidige kwaliteitsniveau en het diverse aanbod. We verwachten zelfs dat door onderlinge uitwisseling de kwaliteit van het voorschoolse aanbod zal toenemen. Overigens gaan we er wel vanuit dat de instellingen zelf bepalen hoe ze - al dan niet in samenwerking met andere aanbieders – de ontwikkelingsgerichte programma's realiseren. Het bovenstaande dient nadrukkelijk in samenhang met de Centra voor Jeugd en Gezin en de schoolbesturen van de betrokken basisscholen in de wijk plaats te vinden. De afspraken met de schoolbesturen leggen we daarbij vast in de Lokaal Educatieve Agenda.

2.3. Een nieuwe subsidiesystematiek

Rekening houdend met onze ambities, doelstellingen en noodzakelijke maatregelen die voortvloeien uit de wet OKE menen we dat het herzien van onze huidige subsidiesystematiek noodzakelijk is. Zó stimuleren we de aanbieders van het voorschoolse aanbod om tot volledige harmonisatie te komen. Daarom vormen we onze huidige subsidiesystematiek (per dagdeel) om tot een subsidie per uur per kind. Deze nieuwe subsidiesystematiek gaat op 1 januari 2011 in en wordt afgestemd op de maximale landelijke normprijs voor een uur kinderdagopvang. We subsidiëren alleen de peuters (2- 4 jaar) van wie de ouders niet in aanmerking komen voor een toeslag kinderdagopvang. De kinderen die enkel in aanmerking komen voor het basisontwikkelingsprogramma subsidiëren we voor twee dagdelen (6 uur) per week gedurende 40 weken. Doelgroepkinderen die in aanmerking komen voor vve subsidiëren we voor vier dagdelen (12 uur) per week gedurende 40 weken.

Het werken met een passend aanbod op wijkniveau en een nieuwe bekostigingsystematiek betekent dat hiermee de subsidie voor ontwikkelingsgerichte programma's, huidige peuterspeelzaalwerk en vve, niet meer per definitie bij één instelling (COP) terecht komt. Ook kinderopvanginstellingen kunnen subsidie aanvragen voor ontwikkelingsgerichte programma's en de huidige aanbieders voor peuterspeelzaalwerk hebben de mogelijkheid om opvang te integreren in hun activiteiten.

Van het COP vraagt deze nieuwe subsidiesystematiek een grote organisatorische aanpassing om op deze wijze te kunnen functioneren. De gemeente Groningen wil het COP hiervoor in 2011 de tijd en ruimte geven om deze koerswijziging adequaat te kunnen inzetten door een zorgvuldige afbouw van de huidige subsidiewijze mogelijk te maken. De verwachting is dat we hiervoor in 2011 nog 200.000 euro frictiekosten beschikbaar moeten stellen. Daarnaast is deze organisatie in 2011 nog de preferente subsidieaanvrager. Kortom 2011 is een overgangsjaar. Vanaf 2012 moet het COP voldoen aan de nieuwe aanpak en worden alle subsidieaanvragen op gelijke wijze beoordeeld. De Algemene Subsidie Verordening wordt herzien op basis van dit uitvoeringsplan en ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Omdat 2011 een overgangsjaar is wordt de ASV eerst hierop aangepast. Halverwege 2011 wordt een aanpassing van de ASV voorgelegd die vanaf 2012 in werking treedt.

2.4. *Aanvullende maatregelen ten behoeve van verhoging van kwaliteit en bereik*

Om de kwaliteit van het voorschoolse aanbod een extra impuls te geven en het bereik van het aanbod te vergroten gaan we aanvullende maatregelen treffen. Deze acties worden grotendeels vanuit de wet OKE ingegeven en zijn in hoofdstuk 1 verwoord. De peuterspeelzalen in de gemeente Groningen werken vanaf de datum dat de wet in werking trad volgens de wettelijke verplichtingen.
Daarnaast voeren we nog een aantal specifieke gemeentelijke maatregelen door:

- *Het ambitieniveau peuterspeelzaalwerk gelijk te trekken met de kinderopvang*
  We doen dit door voor basis ontwikkelingsprogramma èn vve programma's de eis te stellen om met twee gediplomeerde leidsters op een groep van maximaal 14 kinderen te werken. De reden hiervoor is dat volgens de wet Kinderopvang de groepsgrootte 14 kinderen voor deze leeftijdscategorie moet zijn. Wij willen de regelgeving gelijktrekken en dit is een noodzakelijke consequentie hiervan.
- *Vve aanbieden voor 12 uur*
  We bieden 12 uur per week vve aan, hierbij wijken we af van de wettelijk eis van 10 uur per week.
- *Het verbinden vve programma met ouderbetrokkenheid*
  We willen een koppeling leggen tussen vve en ouderbetrokkenheid. Daarbij betrekken we de huidige gezinsgerichte- (opstap en opstapje) en taalontwikkelingsprogramma's vve. Ook zullen we onderzoeken of we met inzet van de huidige middelen hiervoor nieuwe programma's kunnen inzetten (zoals vve thuis[3]). We willen hiervoor tevens de evaluaties van het project Familieleren (start eind 2009) gebruiken. Dit betekent dat we goede afspraken moeten maken in het kader van aanpalende beleidsontwikkelingen, zoals de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin.
- *De zorg voor kinderen (en hun ouders) met dreigende problemen en/of ontwikkelingsachterstanden binnen deze voorzieningen te versterken.*
  Het lokale jeugdzorgbeleid is sterk in ontwikkeling, bijvoorbeeld door invoering van de Centra voor Jeugd en Gezin en de Verwijsindex Risicojeugd. Als lokale overheid zullen wij, vanuit een optimaal ontwikkelingsperspectief voor het kind, de samenwerking en afstemming van de voorschoolse voorzieningen met deze ontwikkelingen nadrukkelijk stimuleren en waar nodig faciliteren.
- *Meerdere aanbieders*
  De wetgeving maakt het mogelijk om het basis ontwikkelingsprogramma en vve programma's voor meerdere aanbieders, zowel kinderopvang als peuterspeelzaalwerk, te subsidiëren. De kwaliteitseisen voor dit aanbod zullen op grond van de nieuwe wetgeving worden vastgelegd in de verordening.

In bijlage 5 wordt een overzicht gegeven wanneer gemeente Groningen alle in dit hoofdstuk genoemde maatregelen gaat uitvoeren.

[3] VVE thuis is een nieuw programma voor ouders die thuis met hun kind peuteractiviteiten willen doen. Het programma sluit aan bij de VVE programma's Piramide en Kaleidoscoop.

Hoofdstuk 3. Financiën

Met de uitvoering van dit plan *Kansen voor jonge kinderen* gaan we vanaf 2011 een basisontwikkelingsprogramma subsidiëren (6 uur per week, verdeeld over 2 dagdagdelen) en een vve programma (12 uur per week, verdeeld over 4 dagdelen). Deze activiteiten worden volgens de nieuwe subsidiesystematiek over de wijken verdeeld. Via deze lijn willen we onze ambities zoals geformuleerd in de kadernota *Kansen voor jonge kinderen* en de in hoofdstuk 2 genoemde maatregelen realiseren. Tevens wordt de bezuinigingstaakstelling van één miljoen euro op het basis programma tot en met 2014 behaald. De bezuiniging bedraagt in 2011 400 duizend euro en loopt met 200 duizend per jaar op tot 1 miljoen structureel in 2014.Ook worden hierin de frictiekosten van het COP, veroorzaakt door de overgang naar de nieuwe subsidiesystematiek, opgevangen.
De meerjarenbegroting voor het onderwijsachterstandenbeleid inclusief de uitvoering van de harmonisatie van 2011-2014 wordt bepaald en beïnvloed door de beschikbare middelen van de begroting 2011, de gefaseerde bezuinigingstaakstelling tot en met 2014, het bereik van het aantal kinderen en de effecten van de nieuwe subsidiesystematiek.
In onderstaand overzicht wordt dit in cijfers uitgedrukt:

Beschikbaar budget	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Gemeentelijk budget peuterspeelzaalwerk	2.021.000	2.021.000	2.021.000	2.021.000
Minus: bezuiniging peuterspeelzaalwerk	400.000-	600.000-	800.000-	1.000.000-
Per saldo beschikbaar budget peuterspeelzaalwerk	**1.621.000**	**1.421.000**	**1.221.000**	**1.021.000**
Gemeentelijk budget VVE en overig kansenbeleid	**622.000**	**622.000**	**622.000**	**622.000**
Rijksbudget Onderwijs achterstanden beleid	**1.632.000**	**1.632.000**	**1.632.000**	**1.632.000**
Rijksbudget kwaliteitsverbetering peuterspeelzaalwerk	**264.000**	**264.000**	**264.000**	**264.000**
Loon- en prijscompensatie (1,5%)	-	**63.000**	**123.000**	**181.000**
Totaal beschikbaar na bezuiniging	**4.139.000**	**4.002.000**	**3.862.000**	**3.720.000**

Besteding van beschikbaar budget				
Basisprogramma				
Bereik aantal kinderen op basis beschikbaar budget	758	780	697	572
Uurtarief	6,36	6,45	6,55	6,65
Aantal uren	240	240	240	240
Kosten per jaar	1.157.011	1.207.440	1.095.684	912.912
Ouderbijdrage per jaar (180,- per kind)	136.440	140.400	125.460	102.960
A. Netto kosten per jaar basisprogramma	**1.020.571**	**1.067.040**	**970.224**	**809.952**
VVE programma				
Bereik aantal kinderen 100%	532	526	524	524
Uurtarief	7,44	7,55	7,66	7,78
Aantal uren	480	480	480	480
Kosten per jaar	1.899.878	1.906.224	1 926.643	1.956.826
Ouderbijdrage per jaar (105,-) per kind)	55.860	55.230	55.020	55.020
B. Netto kosten per jaar VVE programma	**1.844.018**	**1.850.994**	**1.871.623**	**1.901.806**
Overige besteding				
C. Aanpalende maatregelen harmonisatie	**123.000**	**123.000**	**50.000**	**50.000**
D. Lopend beleid onderwijsachterstandenbeleid	**951.410**	**960.966**	**970.153**	**958.242**
Totaal besteding A. tot en met D.	**3.939.000**	**4.002.000**	**3.862.000**	**3.720.000**
Te reserveren voor frictiekosten COP (in 2011)	**200.000**	-	-	-
Totale besteding	**4.139.000**	**4.002.000**	**3.862.000**	**3.720.000**

Toelichting op overzicht:
De begroting van de uitvoeringskosten is gebaseerd op onze ambitie, zoals geformuleerd in de kadernota *Kansen voor jonge kinderen.* Deze ambitie houdt in dat we alle kinderen vanaf de leeftijd van 2-4 jaar de mogelijkheid willen bieden om gebruik te kunnen maken van een kwalitatief hoogwaardig voorschools aanbod. Deze ambitie sluit aan bij de uitgangspunten van de wet OKE.
De rijksmiddelen die de gemeente voor 2011 ontvangt zijn structureel. Het in 2011 bij 'Rijksbudget Onderwijsachterstandenbeleid' aangegeven budget van 1,632 miljoen euro is de verwachte rijksbijdrage. Op basis van informatie van het rijk t.a.v. de zogenaamde gewichtenregeling en de daarbij voor Groningen geldende kengetallen is die bijdrage doorgerekend voor de gemeente Groningen.
De overige in 2011 aangegeven beschikbare budgetten zijn conform de begroting 2011.
Voor 2012 tot en met 2014 is uitgegaan van een prijscompensatie van + 1,5%.

In het nieuwe regeerakkoord van Rutte/Verhagen staan de volgende financiële voornemens:

- extra budget voor VVE, oplopend tot 50 miljoen
- ouders (financieel) verantwoordelijk voor taalontwikkeling van hun kind

Het is nog niet duidelijk hoe het nieuwe kabinet dit wil uitvoeren. Ook is de uitwerking van de door het demissionaire kabinet aangekondigde besparingen op de kinderopvang in 2011 en vanaf 2012 nog niet duidelijk. Wij verwachten dat het gemeentelijke budget voor een basisontwikkelingsprogramma (peuterspeelzaalwerk) vanaf 2011 kan inkrimpen. Dit als gevolg van afname van het aantal dagdelen peuterspeelzaalwerk en de voorgestelde werkwijze, waarbij meer mensen gebruik zullen gaan maken van de kinderopvangtoeslag. Voor uitleg voor de prognoses zie bijlage 6.

Of de voorgenomen rijksbezuinigingen op de kinderopvang vanaf 2011 deze verwachting zullen doorkruizen is nu nog niet duidelijk. De uitkomsten van de herijking eind 2012 zullen bepalend zijn voor de besluiten die de gemeente neemt over continuering of bijstelling van de ambitie van 100% aanbod van het basis programma. Ook wordt eind 2012 bepaald of de toeleiding naar vve locaties adequaat functioneert waardoor de gemeente Groningen haar ambitie, om zoveel mogelijk doelgroepkinderen vve aan te bieden, ook werkelijk realiseert.

De bezuinigingstaakstelling is van invloed op het aantal kinderen dat wordt bereikt met het basisprogramma. De bezuiniging bedraagt in 2011 400 duizend euro en loopt met 200 duizend per jaar op tot 1 miljoen structureel in 2014.Op basis van het beschikbare budget kunnen in 2011 maximaal 758 kinderen worden bereikt. Dat is in 2014 nog maar 572 kinderen.
In 2012 is het bereik tijdelijk hoger (780 kinderen). Dat komt omdat dan het in 2011 incidenteel benodigd budget voor frictiekosten vrijvalt. In 2013 is het bereik ten opzichte van 2012 met 83 kinderen verminderd. In 2013 is het benodigde budget voor "aanpalende maatregelen harmonisatie" 73 duizend euro lager dan in 2012. Dat bedrag is dan beschikbaar voor het basisprogramma en heeft dus een positief effect op het bereik. In 2014 is er geen sprake meer van positieve budgettaire effecten en de laatste schijf van de bezuiniging ad. 200 duizend euro leidt dan tot een vermindering met het bereik van 125 kinderen.

In 2011 stellen we voor het bieden van een vve aanbod een subsidie beschikbaar voor maximaal 532 doelgroepkinderen en in 2012 voor maximaal 526 doelgroepkinderen.

3.1. De ouderbijdrage

De ouderbijdrage voor het basisontwikkelingsprogramma wordt vergelijkbaar met de huidige situatie vastgesteld aan de hand van het inkomen van ouders. Deze bijdrage willen we gelijktrekken met de ouderbijdrage die op grond van het inkomen van ouders landelijk geldt voor de kinderopvang. Een tabel voor 2010 is opgenomen als bijlage (4) bij dit uitvoeringsplan. Op grond hiervan zullen we een nieuwe tabel voor de ouderbijdrage voor het peuterspeelzaalwerk c.q. een ontwikkelingsgericht programma ontwikkelen. Bij de herijking

eind 2012 van het beleid worden ook de effecten van de voorgenomen verhoging van de ouderbijdragen op de kinderopvang meegenomen. Een mogelijk effect van de verhoging van de ouderbijdragen in de kinderopvang dat nu wordt genoemd is dat de ouders met lagere inkomens minder gebruik zullen gaan maken van de kinderopvang.
We stellen voor dat de raad op basis van de herijking eind 2012, waarbij het werkelijke bereik van het ontwikkelingsgericht aanbod vastgesteld zal worden, besluit of het gelijktrekken van de ouderbijdragen voor het gesubsidieerde gemeentelijke deel met dat van de kinderopvang wenselijk blijft en wordt gecontinueerd.

3.2. Het implementatiebudget

Naast de bovenstaande uitvoeringskosten zullen we, voor de duur van maximaal twee jaar, budget reserveren om de kosten te dekken voor maatregelen die nodig zijn om te komen tot een optimaal geïntegreerd wijkaanbod. Hiervoor reserveren we gedurende twee jaar (2011 en 2012) een bedrag van **€ 123.000** in de begroting, waarna we vervolgens de maatregelen zullen evalueren. Dit betreffen de volgende maatregelen:

- Indicatiestelling, De indicatie voor een voorschools programma wordt afgegeven via het centrum voor jeugd en gezin (consultatiebureau). Samen met de GGD is er een nieuwe werkwijze ontwikkeld, waarbij gebruik wordt gemaakt van een adequaat instrument voor jonge kinderen. Op grond hiervan en op basis van duidelijke afspraken over de doelgroepbepaling kan indicatie plaatsvinden. De bedoeling is dat deze werkwijze het handelen van de medewerker kan ondersteunen. Omdat er sprake is van implementatie van een nieuw instrument willen we de komende twee jaar investeren en na verloop van twee jaar evalueren of deze extra inzet nodig blijft. De nieuwe werkwijze is beschreven in het plan Logopedische screening in de gemeente Groningen. Het voorstel is in juni 2010, na bespreking in het Breed besturenoverleg voorgelegd aan het college van B&W vastgesteld. Begin 2011 wordt met de uitvoering van deze nieuwe werkwijze gestart.
- Professionalisering, Om aan onze doelstelling 100% bereik van de doelgroepkinderen - een verdubbeling van het huidige aantal- tegemoet te komen is voldoende gekwalificeerd personeel noodzakelijk. We schatten in dat hiervoor een extra impuls nodig is. Hierbij gaan we er van uit dat de voorschoolse voorzieningen na twee jaar de professionalisering van medewerkers in de kostprijs opnemen.
- Ondersteuning en verbinding, De inspanningen van instellingen om tot een gezamenlijk wijkaanbod te komen vragen extra ondersteuning in de beginfase.

Vanaf 2013 is er nog **€ 50.000** beschikbaar, dit bedrag wordt ingezet voor de blijvende noodzakelijke toeleiding en indicatiestelling van de doelgroepkinderen.

Implementatieplan wijziging subsidiesystematiek
Naast het bovenstaande zullen we een realistisch implementatieplan met betrekking tot de nieuwe subsidiesystematiek ontwikkelen. We realiseren ons dat we tot een geleidelijke invoering van het totale plan zullen moeten komen maar dat we vanaf augustus 2010 ook moeten voldoen aan de wettelijk gestelde eisen. We streven er naar om het uitvoeringsplan vanaf januari 2011 fasegewijs in werking te laten treden. Hierop komen we terug in het hoofdstuk *Communicatie en vervolgtraject.*

3.3. Lopend beleid onderwijsachterstanden

Naast de bovengenoemde maatregelen is er sprake van lopend beleid dat wordt gefinancierd. De hierbij behorende bedragen zijn verwerkt in het financiële overzicht. Hierbij gaat het om:

- Evaluatie en monitoren van vve;
- Schakelklassen voor jonge kinderen in het basisonderwijs;
- Project Speel mee;
- Programma's Opstap en Opstapje;

- OWWZ;
- Internationale schakelklas;
- Schakelklas nieuwkomers.

We merken hierbij wel op dat deze activiteiten in het kader van het nieuw op te stellen Integraal Jeugdbeleid opnieuw worden afgewogen.

Hoofdstuk 4.

Communicatie en vervolgtraject

Het voorliggende uitvoeringsplan is tot stand gekomen in overleg met een afspiegeling van de betrokken instellingen en een inspraakprocedure. Dit heeft geleid tot dit document. In een informatieve bijeenkomst begin 2011, waarvoor alle betrokkenen en ouders worden uitgenodigd, wordt het verder toegelicht. De betrokkenen kunnen op grond hiervan een plan maken voor 2011. Deze bijeenkomst zal ook worden gebruikt om te inventariseren welke partijen actief willen meewerken aan het tot stand brengen van een passend aanbod op wijkniveau. Op voorwaarde van voldoende draagvlak van de partijen hiervoor zal een tijdelijke projectleider worden aangetrokken. De taak van deze projectleider is om de betrokken partijen (op wijkniveau) te ondersteunen bij het ontwikkelen van dit aanbod en de samenwerking daarbinnen. Daarnaast zal op gemeentelijk niveau samen met de projectleider een tijdelijke klankbordgroep worden ingericht die als taak krijgt het proces te ondersteunen. Het plan hiervoor zal samen met de projectleider worden ontwikkeld.

Dit uitvoeringsplan wordt op onderdelen verder uitgewerkt. Bij deze uitwerking wordt de noodzakelijke communicatie met betrokkenen hierover nadrukkelijk meegenomen. De Algemene Subsidie Verordening wordt herzien op basis van dit uitvoeringsplan en ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Zoals eerder uitgelegd wordt de ASV eerst voor het overgangsjaar 2011 aangepast. Halverwege 2011 wordt een aanpassing van de ASV voorgelegd die vanaf 2012 in werking treedt.

Omdat de wet OKE op 1 augustus in werking is getreden is vanaf dat moment met onderdelen van de uitvoering gestart. Wij verwachten vanaf januari 2011 met het totale plan te kunnen werken, dit fasegewijs uit te gaan voeren en het vanaf augustus 2011 volledig te kunnen implementeren.

Huidige situatie

Deze bijlage geeft een beschrijving van de huidige situatie. We schetsen het aantal kinderen van 0-4 jaar in de gemeente Groningen en hoeveel van deze kinderen behoren tot de doelgroep. We geven een schets van het huidige voorschoolse aanbod, het aantal kinderen dat hiervan gebruik maakt en we brengen de spreiding van de voorzieningen over de stad, in relatie tot het aantal kindplaatsen, in beeld.

2.1. Het aantal kinderen en de doelgroep

In Groningen vallen circa 7111 kinderen (2009) onder de doelgroep voor de voorschoolse voorzieningen. Hiervan valt circa 53,2% (3783 kinderen) binnen de leeftijdcategorie 0-2 jaar en circa 46,8 % (3328) binnen de leeftijdscategorie 2-4 jaar. De komende jaren zal dit aantal iets afnemen (1,6%) maar volgens prognoses zal het aantal vanaf 2014 toenemen tot 7372 kinderen in 2019 en 7797 kinderen 2024. Concreet is de verwachting dat binnen nu en 14 jaar het aantal jonge kinderen zal groeien met 10%. Dit verloop is weergegeven in onderstaand diagram. Het diagram laat diverse cohorten zien (2009, 2014, 2019 en 2024).

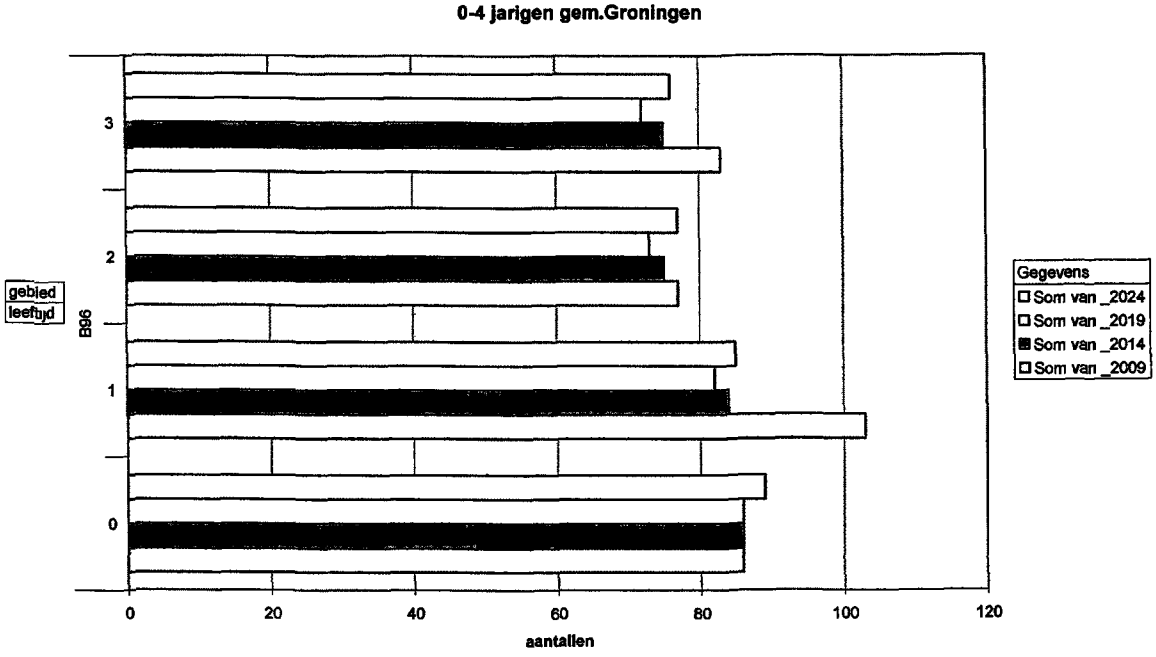

Fig. 1: Aantal kinderen van 0-4 jaar

In het basisonderwijs wordt als indicatie voor een succesvolle schoolloopbaan het (lage) opleidingsniveau van de ouders gebruikt en wordt op basis daarvan aan de kinderen een gewicht meegegeven. Hiervoor ontvangt de school extra bekostiging. Van de Groningse kinderen heeft 16 % een gewicht. Dit betekent dat zij vallen binnen de groep die een vergrote kans heeft op ontwikkelingsachterstanden. Om te berekenen hoeveel kinderen in aanmerking komen voor een VVE programma hebben we dit percentage geëxtrapoleerd naar de voorschoolse periode. Voor de 2 jarigen ligt het aantal in 2009 op 267 kinderen en voor de 3 jarigen ligt het aantal op 265 kinderen. Totaal gaat het om 532 kinderen. Volgens de prognose

zullen de aantallen de komende jaar iets afnemen en vanaf 2014 vervolgens toenemen tot 576 (297 en 279) kinderen in 2024.

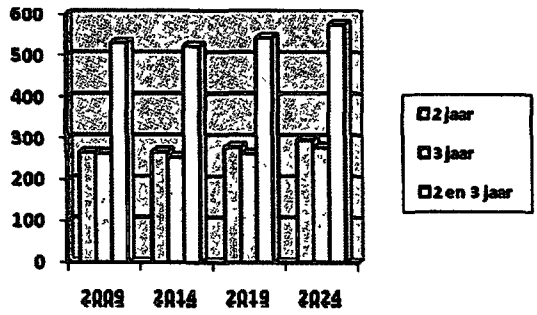

Fig. 2: Aantal doelgroepkinderen van 0-4 jaar

2.2. Aanbod van voorschoolse voorzieningen

Het voorschoolse aanbod in Groningen bestaat uit peuterspeelzaalwerk, kinderdagopvang, gastouderopvang en voor- en vroegschoolse educatie. Voorschoolse en vroegschoolse educatie wordt voornamelijk uitgevoerd binnen het peuterspeelzaalwerk en voor een klein deel binnen de kinderdagopvang.

Peuterspeelzaalwerk
In 2009 is er sprake van 34 locaties waar peuterspeelzaalwerk wordt uitgevoerd. De grootste en enige gesubsidieerde aanbieder is het de COP groep. Zij heeft 30 peuterspeelzaallocaties. Het COP heeft 3 locaties waar ze sinds 2009, in de vorm van een pilot, halve dagopvang voor peuters aanbiedt. De andere 4 aanbieders vallen niet onder het gesubsidieerde peuterspeelzaalwerk.
In 2009 gingen 1157 peuters (2 en 3 jarigen) naar een gesubsidieerde peuterspeelzaal (de COP groep 9 oktober 2009). Dit is 34,7% van alle 2 en 3 jarigen in de stad. In 2008 lag dit percentage op ongeveer 39 %. Uit een enquête onder ouders van het de COP (2008) blijkt dat 13% van de peuters zowel naar het peuterspeelzaalwerk als naar de kinderdagopvang of gastouderopvang gaat. Dit zijn ongeveer 150 peuters. Duidelijk mag zijn dat het aantal peuters dat gebruik maakt van peuterspeelzaalwerk, evenals de landelijke ontwikkeling, ook in Groningen terugloopt.
Naast het gesubsidieerde peuterspeelzaalwerk zijn er 4 particuliere aanbieders. Uitgaande van het aantal kindplaatsen en de gemiddelden van de COP groep bieden zij naar schatting aan 175 kinderen peuterspeelzaalwerk. Opgemerkt moet worden dat deze cijfers met enige voorzichtigheid behandeld moeten worden omdat exacte aantallen niet bekend zijn.

Kinderdagopvang
In oktober 2009 zijn er 87 locaties voor kinderdagopvang geregistreerd. Hiervan vallen 30 locaties onder de grootste aanbieder van de stad, de Stichting Kinderopvang Stad Groningen (SKSG). Uit gegevens van Bureau Onderzoek Gemeente Groningen (2008) blijkt dat rond 1500-1600 kinderen van 0-4 jaar in de stad worden opgevangen op een kinderdagverblijf van de SKSG (23%).
Recentere gegevens van het netwerkbureau kinderopvang tonen aan dat het aantal kindplaatsen binnen de formele kinderdagopvang in de gemeente Groningen een groei van 15% heeft doorgemaakt. In 2006 lag het aantal kindplaatsen op 2091. In 2008 lag dit aantal op 2513. De meest recente cijfers (2009) laten een groei zien, namelijk 3032 kindplaatsen. Ten opzichte van 2008 is dit een stijging van bijna 20%.
Landelijk onderzoek naar vraag en aanbod van de kinderopvang toont aan dat er in de gemeente Groningen capaciteit van 35,3 kindplaatsen per 100 kinderen nodig is (eindrapportage Monitor Kinderopvang 2006-2008). Deze cijfers zijn gebaseerd op peildatum

december 2008. Hierbij gaat het om circa 2510 kindplaatsen (factor 35,3 van 7111 kinderen). Dit aantal komt overeen met het daadwerkelijke aantal kindplaatsen in 2008 (2513 kindplaatsen). Het aanbod aan kinderopvang in Groningen ligt hiermee in lijn met de behoefte. De volgende tabel laat een duidelijke stijging zien in het aantal kindplaatsen (fig. 3)

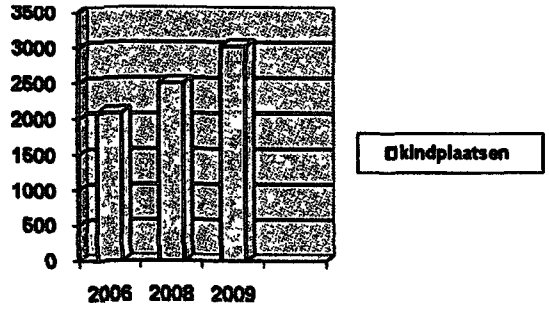

Fig. 3: aantal kindplaatsen in de kinderdagopvang

Een speciale groep kinderen die gebruik maakt van kinderdagopvang maar niet behoort tot de genoemde 35,3 %, zijn kinderen die op grond van een *sociaal medische indicatie (SMI)*[4] voor een half jaar of een jaar op een kinderdagverblijf terechtkomen. Ook hiervan is het exacte aantal kinderen niet bekend. Een voorzichtige schatting is dat het hierbij gaat om 80 kinderen op jaarbasis in de leeftijd van 0-4 jaar.

Gastouderopvang
Het aantal gastouders in 2009 ligt op 276. Gemiddeld worden per gastouder 4 kinderen (schatting) opgevangen. Hiermee komt het totaal voor 2009 op circa 1104 kinderen. Het maximaal op te vangen aantal kinderen via de gastouderopvang ligt vanaf 2010 waarschijnlijk een stuk lager. Door strengere wetgeving zal een deel van de huidige gastouders niet kunnen voldoen aan de nieuwe eisen die worden gesteld.

Voor- en vroegschoolse educatie
De voor- en vroegschoolse educatie is in de jaren negentig van de vorige eeuw door de overheid in het leven geroepen met als doel om de ontwikkelingsachterstand van bepaalde groepen kinderen tegen te gaan. In de wijken Vinkhuizen, Paddepoel/ Selwerd, Lewenborg, Beijum, de Hoogte/Indische buurt, Hoogkerk, de Weijert en de Oosterparkwijk vindt een vve aanbod plaats in samenwerking met de schoolbesturen in deze wijken.

Het aantal peuterspeelzalen dat werkt met een VVE programma betreft 21 locaties (de COP groep, okt. 2009). Binnen het gesubsidieerde peuterspeelzaalwerk worden gemiddeld 263 doelgroepkinderen bereikt [5]. Dit betreft ongeveer 70 % van de doelgroeppeuters tussen de 2,5 en 4 jaar.
Ook binnen de kinderdagopvang ontstaat steeds meer interesse voor VVE programma's. De grootste aanbieder, de SKSG, professionaliseert haar werknemers door al haar 30 locaties te scholen in een VVE programma met als doel ontwikkelingsgericht te kunnen werken met jonge kinderen. Wij hebben nog geen beeld van de omvang van het aantal doelgroepkinderen dat in aanmerking komt voor VVE binnen de kinderopvang.

[4] Voor deze kinderen bestaat de regeling tegemoetkoming kosten kinderopvang. Hierbij gaat het om een tijdelijke regeling die door de gemeente wordt uitgevoerd. De regeling is onlangs (2009) verlengd voor 2 jaar.
[5] Deze kinderen zijn geselecteerd op grond van het lage opleidingsniveau van hun ouders of via een indicatie vanuit consultatiebureaus. Het DE COP GROEP geeft aan dat zij in het totaal (peuterspeelzaalwerk en VVE) 459 kinderen waarvan de ouders een laag opleidingsniveau hebben bereiken (oktober 2009).

2.3. Het aantal kinderen dat gebruik maakt van voorschoolse voorzieningen

Gemiddelde vraag 2009	**Aantal 0-2 jarigen**	**Aantal 2-3 jarigen**
Kinderopvang (*35,3% van alle kinderen van 0-4 jaar*) -Sociaal Medische Indicatie *(schatting)*	1335 40	1174 40
Gastouderopvang	585	519
Peuterspeelzaalwerk		1332
Kinderen (2-4 jaar) die gebruik maken van kinderopvang én peuterspeelzaalwerk		*min* 150
Totaal aantal kinderen dat gebruik maakt van een voorschoolse voorziening	**1960**	**2915** **2915**
Totaal aantal kinderen 0-4 jaar	**3783**	**3328**
Totaal aantal kinderen dat geen gebruik maakt van een voorschoolse voorziening	**1823**	**413**

Tabel 1: aantal kinderen dat gebruik maakt van een voorschoolse voorziening.

Op basis van bovenstaande cijfers is af te lezen dat naar schatting 2915 kinderen in de leeftijd van 2 en 3 jaar deelneemt aan een voorschoolse voorziening, dit is 88% van alle peuters in die leeftijdsgroep. Van de overige 12% (413) is niet bekend of ze wel/niet deelnemen aan een voorschoolse voorziening. Van de groep 0-2 gaat iets meer dan de helft van de kinderen naar een vorm van opvang.

2.4. *De spreiding*

Het onderstaande figuur laat de spreiding zien van het aantal kinderdagverblijven en peuterspeelzalen in de stad Groningen. Geconcludeerd kan worden dat er sprake is van een gevarieerd aanbod (veel kleinere aanbieders).

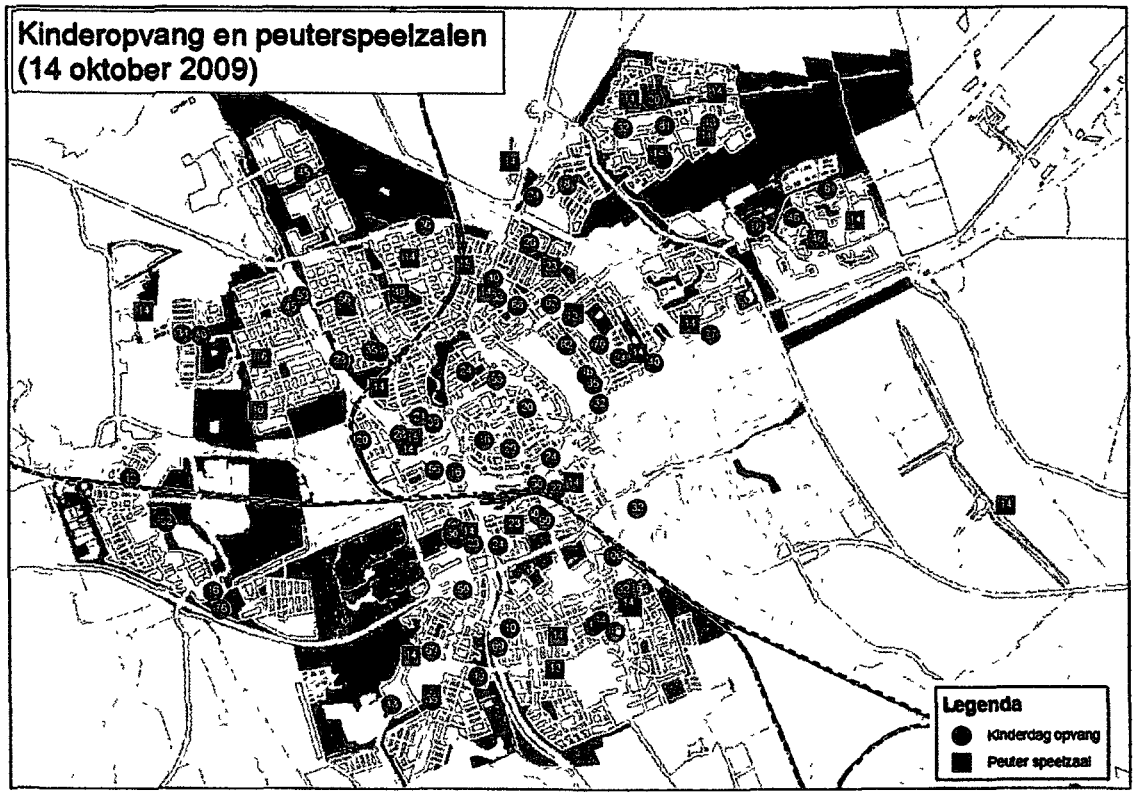

Figuur 4. Spreiding van voorschoolse voorzieningen in de stad

	0-1 jaar	2-3 jaar	kindpl psz	kindpl ko
Totaal Centrum	141	97	0	166
Totaal Oranjewijk/Schilderswijk	239	185	43	162
Totaal Oud Zuid	251	159	56	**440**
Totaal Nieuw Zuid corporatief	250	205	14	302
Totaal Nieuw Zuid particulier	293	302	69	255
Totaal Korrewegwijk/De Hoogte	303	229	43	253
Totaal Oosterpark	235	175	28	**311**
Totaal Lewenborg	227	196	42	98
Totaal Beijum	**378**	**354**	**70**	**192**
Totaal Nieuw Oost	260	257	0	42
Totaal Nieuw West	**468**	**472**	28	340
Totaal Paddepoel	323	257	56	206
Totaal Vinkhuizen	193	188	32	71
Totaal Hoogkerk/De dorpen	221	251	42	210
Eindtotaal	3782	3327	523	3048

Tabel 2. Capaciteit (aantal kindplaatsen per wijk volgens het register kinderopvang)

Bovenstaande tabel geeft de capaciteit van het aantal kindplaatsen per wijk volgens het register kinderopvang. De gegevens van de gastoudergezinnen zijn hierin niet meegenomen omdat we niet over deze gegevens beschikken. Opgemerkt moet worden dat de leeftijd van de kinderen op de peuterspeelzalen 2 en 3 jaar betreft.

Landelijk onderzoek (Regioplan) heeft uitgewezen dan een kindplaats in de kinderopvang ongeveer bezet wordt door 1,9 kind wanneer alle dagdelen bezet worden. Voor de Groningse situatie zou het dan gaan om een maximale capaciteit van 5791 kinderen van 0-4 jaar. Deze berekeningsgrondslag is niet van toepassing op het peuterspeelzaalwerk omdat de dagdelen niet volledig benut worden. Een kindplaats staat hier gelijk aan de maximale groepsgrootte. Het totale aantal geschatte kinderen, dat deelneemt aan peuterspeelzaalwerk is 1332.

Bijlage 2

Samenvatting van de verkennende bijeenkomst met betrokkenen

- Door de betrokkenen is de voorkeur uitgesproken voor volledige gelijkschakeling van wet, regelgeving en financiën. Daarbij is uitgesproken dat er inhoudelijke afstemming en intensieve samenwerking zal moeten plaatsvinden ten gunste van de kwaliteit van het aanbod maar ook ten gunste van efficiency (gezamenlijk gebruik van ruimtes, materiaal, leidsters en deskundigheid).
- Daar waar de nieuwe wetgeving stopt zou de gemeente aanvullende maatregelen moeten treffen.
- Harmonisatie wordt echter niet gezien als doel, het gaat immers om het resultaat van harmonisatie. Als de gemeente dit resultaat – het product dat zij wil realiseren - helder formuleert, zal de harmonisatie als vanzelf ontstaan want het product kan alleen geleverd worden vanuit harmonisatie.
- Het doel van de gemeente moet ook het doel van de organisaties zijn. Mensen, organisaties moeten de **noodzaak** inzien om bijvoorbeeld te werken met een bepaald ontwikkelingsprogramma. Het moet helder zijn waar prioriteiten liggen – wil je bijvoorbeeld het eerst inzetten op achterstandskinderen - en het beleid moet structureel zijn en voor een langere periode gelden. Maar ook maatwerk is van belang: hoe kan de gemeente bijvoorbeeld instellingen verleiden tot het bereiken van (doelgroep)kinderen in een bepaalde wijk?
- Er wordt gepleit voor het **opheffen van het onderscheid** tussen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk door alle aanbieders op de markt – zowel die van peuterspeelzaalwerk als ook die van kinderopvang – in staat te stellen zowel kinderopvang als ook peuterspeelzaalwerk en vve aan te bieden.
- De betrokkenen spreken de voorkeur uit voor **een intensieve samenwerking**, niet alleen ten gunste van de kwaliteit van het aanbod maar ook ten gunste van efficiency (gezamenlijk gebruik van ruimtes, materiaal, leidsters en deskundigheid). Samenwerking moet een meerwaarde hebben voor de samenwerkende partijen.
- De kinderopvanginstellingen zijn bereid om ontwikkelingsgericht te werken en vve programma's aan te bieden, ook aan doelgroepkinderen die geen gebruik maken van de kinderopvang. Men geeft daarbij aan dat de expertise (nog) niet (overal) voldoende is om een volwaardig vve programma aan te kunnen bieden. Vanuit de kinderopvang heeft men dan ook belang bij kennisoverdracht vanuit het peuterspeelzaalwerk.
- De **samenwerking moet op wijkniveau**, in Vensterschoolverband plaatsvinden en gericht zijn op het organiseren van **arrangementen** van peuterspeelzaalwerk, kinderdagopvang, tussen-de-middag-opvang en onderwijs met als doel educatie en ontwikkelingsstimulering van kinderen. De arrangementen moeten ook aansluiten bij wensen van ouders. In eerste instantie zal deze samenwerking tot stand moeten komen in wijken met grotere concentraties doelgroepkinderen.
- De voorkeur van het **onderwijs gaat niet uit naar een directe koppeling** van het peuterspeelzaalwerk aan het onderwijs in de vorm van een soort 'voorschool', zoals dat in Amsterdam ontwikkeld is. Wel wordt de suggestie gedaan om een convenant af te sluiten tussen alle voorschoolse instellingen, de Centra voor Jeugd en Gezin en de schoolbesturen over samenwerking en doorgaande, pedagogische en organisatorische lijnen.
- Van de gemeente wordt een **sturende rol** verwacht. Ze moet vanuit een heldere visie handelend en besluitvaardig optreden en harde afspraken maken met betrokkenen in het veld. Op basis van vrijblijvendheid en zonder financiële middelen, vooral voor deskundigheidsbevordering op het terrein van vve, zal zij haar ambities niet kunnen realiseren.
- De gemeente heeft ook een rol in het **verbeteren van de toeleiding van (doelgroep)kinderen vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin** – de Consultatiebureaus - naar de voorschoolse voorzieningen. Tevens heeft zij een rol in het versterken van de doorgaande lijn van de voorschoolse voorzieningen naar het onderwijs. Men verwacht van de gemeente dat zij duidelijk aangeeft 'wat' zij wil (een heldere

productomschrijving), welke fasering zij voorstaat en welke budgetten zij waarvoor beschikbaar stelt, maar niet 'hoe' het uitgevoerd moet worden. De instellingen willen door de gemeente uitgedaagd en gefaciliteerd worden en aangesproken worden op hun creativiteit om zelf een aanbod te formuleren dat aansluit bij de wensen en ambities van de gemeente. Zij willen ook ruimte voor experimenten.

Bijlage 3

Voorbeelden van samenwerkingsarrangementen

Onderstaand wordt een aantal voorbeelden van samenwerkingsarrangementen gegeven:

a. Het kinderdagverblijf huurt expertise (bv. een peuterspeelzaalleidster en/of een vve-leidster) in voor het bieden van een ontwikkelingsgericht programma en/of een vve programma aan opvangkinderen van 2-4 jaar gedurende twee of vier dagdelen per week. Het kinderdagverblijf kan ook een stap verder gaan en tevens peuters (2-4 jaar) 'van buiten' werven die, met subsidie van de gemeente, kunnen deelnemen aan het ontwikkelingsgerichte programma binnen de kinderopvang.
b. Het kinderdagverblijf kan ook samenwerken met de dichtbij gelegen peuterspeelzaal en/of vve locatie door een groep opvang peuters (2-4 jaar) gedurende twee of vier dagdelen op de peuterspeelzaal deel te laten nemen aan het peuterspeelzaalwerk en/of vve programma.
c. Gastouders kunnen hun peuters voor twee of vierdagdelen naar de peuterspeelzaal en/of de vve locatie brengen.
d. Het peuterspeelzaalwerk kan in samenwerking met de kinderopvang (halve)dagopvang aanbieden gecombineerd met een peuterspeelzaal- en/of vve programma.
e. Voorschoolse voorzieningen kunnen samen op wijkniveau een laagdrempelig activiteitenaanbod ontwikkelen voor ouders en hun peuters met als doel om ouders via dit aanbod te 'verleiden' om hun peuter deel te laten nemen aan het peuterspeelzaalwerk en/of een vve programma.
f. Voorschoolse voorzieningen kunnen een samenwerking aangaan met de buitenschoolse opvang en de tussen de middag opvang (bv. voor kinderen van 4-6 jaar). Dit draagt bij aan een soepele overgang van de voorschoolse voorzieningen naar de basisschool.

Ouderbijdragentabel kinderopvang 2010

(Bron: Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

(Gezamenlijk) toetsingsinkomen		Ouderbijdrage per uur bij tarief van € 6,25 per uur		(Gezamenlijk) toetsingsinkomen		Ouderbijdrage per uur bij tarief van € 6,25 per uur	
Van	Tot	eerste kind[6]	tweede en volgende kind	Van	Tot	eerste kind	tweede en volgende kind
lager dan	€ 17 833	€ 0,28	€ 0,22	€ 77 443	€ 80 111	€ 2,56	€ 0,46
€ 17 833	€ 19 019	€ 0,31	€ 0,22	€ 80 112	€ 82 782	€ 2,67	€ 0,47
€ 19 020	€ 20 206	€ 0,36	€ 0,22	€ 82 783	€ 85 451	€ 2,79	€ 0,48
€ 20 207	€ 21 393	€ 0,39	€ 0,23	€ 85 452	€ 88 120	€ 2,90	€ 0,49
€ 21.394	€ 22 580	€ 0,42	€ 0,23	€ 88 121	€ 90 789	€ 3,03	€ 0,51
€ 22 581	€ 23 766	€ 0,45	€ 0,23	€ 90 790	€ 93 458	€ 3,14	€ 0,51
€ 23 767	€ 24 953	€ 0,49	€ 0,23	€ 93 459	€ 96 128	€ 3,26	€ 0,53
€ 24 954	€ 26 139	€ 0,53	€ 0,23	€ 96 129	€ 98 797	€ 3,38	€ 0,54
€ 26 140	€ 27 416	€ 0,56	€ 0,23	€ 98 798	€ 101 466	€ 3,49	€ 0,55
€ 27 417	€ 28 692	€ 0,59	€ 0,24	€ 101 467	€ 104 135	€ 3,61	€ 0,56
€ 28 693	€ 29 970	€ 0,64	€ 0,24	€ 104 136	€ 106 804	€ 3,73	€ 0,58
€ 29 971	€ 31 246	€ 0,67	€ 0,25	€ 106 805	€ 109 473	€ 3,84	€ 0,58
€ 31 247	€ 32 523	€ 0,71	€ 0,25	€ 109 474	€ 112.143	€ 3,97	€ 0,60
€ 32 524	€ 33 800	€ 0,75	€ 0,26	€ 112 144	€ 114.812	€ 4,08	€ 0,61
€ 33.801	€ 35 076	€ 0,78	€ 0,26	€ 114 813	€ 117 481	€ 4,17	€ 0,63
€ 35 077	€ 36 353	€ 0,83	€ 0,27	€ 117 482	€ 120 150	€ 4,17	€ 0,64
€ 36 354	€ 37 629	€ 0,86	€ 0,28	€ 120 151	€ 122.819	€ 4,17	€ 0,66
€ 37 630	€ 38 907	€ 0,89	€ 0,28	€ 122 820	€ 125 489	€ 4,17	€ 0,68
€ 38 908	€ 40 183	€ 0,94	€ 0,29	€ 125 490	€ 128 158	€ 4,17	€ 0,69
€ 40 184	€ 41 460	€ 0,97	€ 0,29	€ 128 159	€ 130 827	€ 4,17	€ 0,71
€ 41 461	€ 42 737	€ 1,01	€ 0,29	€ 130 828	€ 133 496	€ 4,17	€ 0,73
€ 42 738	€ 44 013	€ 1,04	€ 0,30	€ 133 497	€ 136 165	€ 4,17	€ 0,74
€ 44 014	€ 45 407	€ 1,09	€ 0,31	€ 136 166	€ 138 834	€ 4,17	€ 0,76
€ 45 408	€ 48 077	€ 1,16	€ 0,32	€ 138 835	€ 141 504	€ 4,17	€ 0,78
€ 48 078	€ 50 746	€ 1,26	€ 0,33	€ 141 505	€ 144 173	€ 4,17	€ 0,79
€ 50 747	€ 53.416	€ 1,38	€ 0,34	€ 144 174	€ 146 842	€ 4,17	€ 0,81
€ 53 417	€ 56 085	€ 1,49	€ 0,36	€ 146.843	€ 149 511	€ 4,17	€ 0,83
€ 56 086	€ 58 754	€ 1,61	€ 0,36	€ 149 512	€ 152 180	€ 4,17	€ 0,84
€ 58 755	€ 61 424	€ 1,73	€ 0,38	€ 152 181	€ 154 849	€ 4,17	€ 0,86
€ 61 425	€ 64.094	€ 1,84	€ 0,39	€ 154 850	€ 157.519	€ 4,17	€ 0,88
€ 64.095	€ 66 763	€ 1,97	€ 0,40	€ 157 520	€ 160 188	€ 4,17	€ 0,89
€ 66 764	€ 69 433	€ 2,08	€ 0,41	€ 160 189	€ 162 857	€ 4,17	€ 0,91
€ 69 434	€ 72 103	€ 2,20	€ 0,43	€ 162 858	€ 165 526	€ 4,17	€ 0,92
€ 72.104	€ 74.773	€ 2,31	€ 0,44	€ 165 527	en hoger	€ 4,17	€ 0,94
€ 74 774	€ 77.442	€ 2,44	€ 0,44				

6) Eerste kind is het kind met de meeste opvanguren

Bijlage 5

Overzicht maatregelen uitvoering plan

Maatregelen	Jaar 2010	Jaar 2011	Jaar 2012
Inrichten VVE locaties	• COP werkt volgens kwaliteitseisen wet OKE	• COP werkt volgens VVE kwaliteitseisen Afspraken met andere aanbieders zijn gemaakt	• COP werkt volgens VVE kwaliteitseisen • Andere aanbieders werken volgens VVE kwaliteitseisen
Nieuwe subsidiesystematiek basis ontwikkelingsprogramma	• Gemeente maakt programma van eisen	• COP voert uit • Afspraken maken met andere aanbieders en dit uitvoeren	• COP voert uit • Andere aanbieders voeren uit
Nieuwe subsidiesystematiek VVE	• Gemeente maakt programma van eisen	• COP voert uit • Afspraken maken met andere aanbieders en dit uitvoeren	• COP voert uit • Andere aanbieders voeren uit
Screening, doelgroepbepaling VVE en toeleiding	• Afspraken maken met GGD/HVD over uitvoering • Gemeente maakt programma van eisen	• GGD/HVD voert uit	• GGD/HVD voert uit
Wijkplannen		• Formuleren van wijkplannen • *Vaststellen* wijkbudgetten ter uitvoering wijk-plannen	• Uitvoeren wijkplannen
Doorgaande ontwikkelingslijn		• Formuleren aanpak	• Uitvoeren aanpak
Monitoring conform wet OKE		• Formuleren opzet • Uitvoeren	• Uitvoeren

Prognoses aantal 2 en 3 jarige kinderen

Prognose aantal 2 en 3 jarige kinderen en bepaling subsidieplaatsen Basis- en VVE programma	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Totaal aantal 2 en 3 jarige kinderen	**3333**	**3290**	**3274**	**3278**
Verdeling				
A. 60% KDV/Gastouder	2000	1974	1964	1967
B. 30% Peuterspeelzaalwerk	1000	987	982	983
C. 10% geen van beide	333	329	328	328
Totaal	**3333**	**3290**	**3274**	**3278**
Totaal subsidie plaatsen B. + C.	**1333**	**1316**	**1310**	**1311**
VVE deel: 16% van totaal aantal 2 en 3 jarige kinderen	532	526	524	524
Basisprogramma (totaal subsidieplaatsen minus VVE deel)	801	790	786	787

Opgemerkt moet worden dan het aantal kinderen kan fluctueren en daarom ook het aantal kinderen dat in aanmerking komt voor een vve programma en het aantal kinderen dat in aanmerking komt voor een basisontwikkelingsprogramma. Recent zijn er door landelijk onderzoek (bureau Buitenhek 2010) nieuwe prognoses over de aantallen kinderen, die gebruik kunnen maken van het gemeentelijke gesubsidieerde aanbod, geformuleerd. Deze gegevens, uitgedrukt in percentages, worden ondersteund door eerste berekeningen vanuit het Elektronisch Kinddossier (EKD) van de gemeente Groningen. Op grond van deze prognoses kan het aantal gesubsidieerde (basis ontwikkelingsgericht) plaatsen naar beneden worden bijgesteld.

Begrippenlijst

Harmonisatie: het (zoveel mogelijk) op één lijn brengen van de wet- en regelgeving van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang

Wet OKE: Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie. In deze wet worden drie andere wetten gewijzigd: de Wet Kinderopvang (kwaliteitseisen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk gelijk), de Wet op het onderwijstoezicht (toezicht op educatieve kwaliteit voorschoolse educatie) en de Wet op primair onderwijs (regierol gemeente vroegschoolse educatie))

Landelijk register peuterspeelzalen: Register, waarin alle peuterspeelzalen van de gemeente worden opgenomen die aan de kwaliteitseisen (o.a. aanbod voorschoolse educatie) voldoen.

Voor- en vroegschoolse educatie: verzamelnaam voor methodische en systematische ondersteuning van de ontwikkeling van jonge kinderen, in de leeftijd van twee tot zes jaar .
-***Voorschoolse educatie***: dat deel van VVE dat plaatsvindt in de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven voor kinderen van 2 tot 4 jaar.
-***Vroegschoolse educatie***: dat deel van VVE dat plaatsvindt in de basisschool voor kinderen van 4 tot 6 jaar

Voorschoolse voorziening: peuterspeelzalen en kinderdagverblijven

VVE: voor- en vroegschoolse educatie

VVE thuis: een nieuw programma voor ouders die thuis met hun kind peuteractiviteiten willen doen. Het programma sluit aan bij de VVE programma's Piramide en Kaleidoscoop.

Verwijsindex Risicojeugd: een digitaal risico signaleringsinstrument, dat risicosignalen van hulpverleners over jongeren (tot 23 jaar) bij elkaar brengt

Gastouderopvang: opvang van kinderen in een gastgezin in het huis van de gastouder of bij de vraagouder thuis. Een gastouder mag maximaal 6 kinderen tegelijk opvangen.

Regeling sociaal medische indicatie (smi): Regeling (gemeente Groningen) tegemoetkoming kosten kinderopvang voor kinderen met een sociaal medische indicatie. Een tijdelijke regeling die door de gemeente wordt uitgevoerd. De regeling is in 2009 verlengd voor 2 jaar.

Basisontwikkelingsprogramma: aanbod van voorschoolse activiteiten gericht op meerdere ontwikkelingsgebieden van kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar

Pedagogische basisvoorziening: een geïntegreerd aanbod van voorschoolse educatie, onderwijs, opvang, zorg en vrije tijd in een buurt of een wijk

CJG: Centrum voor Jeugd en Gezin. Ouders, kinderen, jongeren tot 23 jaar en professionals kunnen hier terecht met alle vragen over opvoeden en opgroeien.

LEA: de Lokale Educatieve Agenda is een structureel overleg van gemeente met schoolbesturen en voorschoolse organisaties over diverse (beleids)thema's, waarbij afspraken gemaakt worden over de uitvoering en verantwoording.

Doelgroepkind: kind die in aanmerking komt voor VVE:

- omdat de ouders een bepaald opleidingsniveau hebben (gewichtenregeling)
- een kans op achterstand in de taalontwikkeling heeft omdat de taalomgeving in de thuissituatie onvoldoende stimulerend is

Gewichtenregeling:
1) Categorie 1: Maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk:
De ouder heeft maximaal basisonderwijs (tot en met het dertiende levensjaar) of (v)so-zmlk gehad

2) Categorie 2: Maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basisof kaderberoepsgerichte leerweg:
De ouder heeft maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg gedaan. Of de ouder heeft maximaal twee jaar onderwijs in een andere schoolopleiding in het voortgezet onderwijs aansluitend op het basisonderwijs gehad

3) Categorie 3: Overig voortgezet onderwijs en hoger:
De ouder heeft een opleiding van drie of vier jaar mavo (c- of d-niveau), drie of vier jaar vmbo gemengde leerweg of theoretische leerweg genoten. Of de ouder heeft meer dan twee jaar havo of vwo gevolgd.

VVE toezichtskader: kader waarin is aangegeven hoe het toezicht op VVE wordt uitgevoerd en over waarover

Toezichthouders: GGD en Inspectie van Onderwijs zijn de twee instanties die het toezicht op vve uitvoeren

Integrale kindorganisaties: het combineren van allerlei voorzieningen voor kinderen tot een samenhangend aanbod.

Doorgaande lijn: goede aansluiting tussen voorschoolse organisaties en het onderwijs

PW3: Pedagogisch Werker (niveau 3)

Leidster/kind ratio: verhouding aantal leidsters op aantal kinderen.

Opstap/opstapje: gezinsgerichte stimuleringsprogramma's voor ouders van kinderen van 2-4 jaar (Opstapje) en van 4-6 jarigen (Opstap) in achterstandssituaties. Doel is ouders te stimuleren in (onderwijs/ontwikkelings)ondersteunend gedrag om daarmee de ontwikkelingskansen van hun kinderen te vergroten.

OWWZ: aanpak die woonwagen- en zigeunerkinderen (en hun ouders) motiveert, stimuleert, activeert en begeleidt **naar, in** en **uit** het onderwijs

VVE programma's:
Door het ministerie goedgekeurde programma's die kinderen spelenderwijs stimuleren in hun ontwikkeling. De programma's richten zich op meerdere ontwikkelingsgebieden (integrale programma's) en er zijn er ook die zich uitsluitend richten op de taalbeheersing van het kind. Onderstaande programma's zijn opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het NJI. Dat betekent dat zij door een onafhankelijke erkenningscommissie erkend zijn als (in theorie) effectief:

1. **Kaleidoscoop:**

Een educatief programma voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar, afgeleid van het Amerikaanse High/Scope programma. Het wordt uitgevoerd in een doorgaande lijn van de

peuterspeelzaal naar groep 1 en 2 van de basisschool. Doel van Kaleidoscoop is het vergroten van de onderwijskansen van kinderen in achterstandssituaties

2. **Piramide:**

Piramide is een speelse educatieve methode voor alle kinderen van nul tot zeven jaar. De methode is toegesneden op alle kinderen, variërend van kinderen met een ontwikkelingsachterstand tot en met kinderen die voorop lopen. De methode stimuleert jonge kinderen op een speelse manier in hun ontwikkeling

Piramide is opgebouwd rondom projecten. Die gaan over vertrouwde dingen, zoals mensen, lente en verkeer. Elk jaar staan dezelfde thema's op het programma, steeds een op een hoger niveau, passend bij de leeftijd en ontwikkeling van jonge kinderen. In projectboeken staan I activiteiten, toepassingen, ideeën, spelletjes, liedjes en suggesties voor de inrichting van de hoeken. Daarnaast is er aanvullend materiaal beschikbaar.

3. **Startblokken/basisontwikkeling:**

Een educatieve methode voor peuterspeelzalen. Basisontwikkeling werkt met dezelfde methode in groep 1 tot en met 4 van de basisschool. De programma's bevorderen een brede persoonsontwikkeling bij kinderen van 2,5 tot 8 jaar. Doel van de programma's is om de kansen op schoolsucces te vergroten

4. **Speelplezier:**

Een voor- en vroegschools programma met als doel het vergroten van de kansen van kinderen op een succesvolle schoolloopbaan. De doelgroep bestaat uit kinderen van 2,5 tot 6 jaar en hun ouders uit kansarme milieus. Bij Speelplezier gaat het er vooral om de kinderen zinvol spel aan te bieden en via het spel vooral de taalontwikkeling te stimuleren

5. **KO totaal:**

KO-totaal is een educatief totaalprogramma dat een gestructureerde, didactische aanpak biedt voor VVE, bedoeld voor kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 6 jaar in achterstandssituaties. Hoofddoel van KO-totaal is het vergroten van de Nederlandse taalvaardigheid. Voor peuters gebeurt dit met Puk&KO en voor kleuters is er Ik & Ko.

6. **Sporen:**

Dit is een integrale pedagogische aanpak gericht op brede ontwikkelingsstimulering van kinderen van 0-7 jaar en op actieve participatie van hun ouders aan het educatieproces. Als programma voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is Sporen gericht op kinderen van 2,5 - 6 jaar en hun ouders die zich in achterstandsituaties bevinden, en heeft als doel de onderwijskansen van deze kinderen te verbeteren.

- Ontwerp –

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van Groningen van ..... inzake de subsidieregeling Peuterspeelzaalwerk en voor-/vroegschoolse educatieprogramma's;

gelet op de Wet Ontwikkelingskansen door kwaliteit en Educatie *("harmonisatiewet")*;

gelet op artikel 5 van de Gemeentewet;

gelet op hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht;

overwegende dat het noodzakelijk is de toekenning van subsidies voor peuterspeelzaalwerk en voor-/vroegschoolse educatieprogramma's bij verordening te regelen;

besluit vast te stellen de volgende Verordening tot wijziging van de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Groningen:

Artikel I Wijziging verordening.

Van afdeling 7 van Hoofdstuk 2 van de Algemene subsidieverordening, wordt paragraaf 2 Peuterspeelzaalwerk ingetrokken en vervangen door een nieuwe paragraaf 2 Peuterspeelzaalwerk en voor-/vroegschoolse educatieprogramma's luidende:

Paragraaf 2 Peuterspeelzaalwerk en VVE-programma's

Artikel 1 Begripsbepaling

1. Basisontwikkelingsprogramma : Aanbod van voorschoolse activiteiten gericht op meerdere ontwikkelingsgebieden van kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar.
2. VVE-programma : Door het ministerie goedgekeurde programma's die kinderen spelenderwijs stimuleren in hun ontwikkeling, die:
   - gericht zijn op meerdere ontwikkelingsgebieden (integrale programma's) waaronder in elk geval de taalbeheersing van het kind;
   - zijn opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederland Jeugd Instituut.

3. Doelgroepkinderen	:	Kind dat in aanmerking komt voor VVE: - omdat de ouders een bepaald opleidingsniveau hebben (gewichtenregeling); - een kans op achterstand in de taalontwikkeling heeft omdat de taalomgeving in de thuissituatie onvoldoende stimulerend is.
4. Het Uitvoeringsplan	:	Het Uitvoeringsplan *Kansen voor Jonge Kinderen* zoals vastgesteld door de raad op 15 december 2010.
5. Gewichtenregeling	:	Een indicator voor onderwijsachterstand zoals bedoeld in het Uitvoeringsplan;
6. Kaleidoscoop	:	Een educatief programma voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar zoals bedoeld in het Uitvoeringsplan;
7. Piramide	:	Een speelse educatieve methode voor alle kinderen van 0 tot 7 jaar zoals bedoeld in het Uitvoeringsplan;
8. Speelplezier	:	Een voor- en vroegschools programma zoals bedoeld in het Uitvoeringsplan;
9. Startblokken/basisontwikkeling	:	Een educatieve methode voor peuterspeelzalen zoals bedoeld in het Uitvoeringsplan;
10. Vervolgaanvraag	:	Een subsidieaanvraag voor in hoofdzaak dezelfde activiteiten als waarvoor het college in het direct voorafgaande kalenderjaar subsidie heeft verleend.

Artikel 2 Te subsidiëren activiteiten

1. Het college kan aan instellingen voor peuterspeelzaalwerk of kinderopvang subsidie verlenen voor de uitvoering van basisontwikkelingsprogramma's.
2. Het college kan aan instellingen voor peuterspeelzaalwerk of kinderopvang subsidie verlenen voor de uitvoering van VVE-programma's;
3. Het college kan aan de koepelorganisatie voor peuterspeelzaalwerk een subsidie verlenen voor de ombouw van het in de jaren tot en met 2010 uitgevoerde peuterspeelzaalwerk tot activiteiten zoals genoemd in de leden 1 en 2 van dit artikel (frictiekosten).

Artikel 3 Grondslag van de subsidie

1. De subsidie voor basisontwikkelingsprogramma's bedraagt op jaarbasis ten hoogste € 6,36 per uur per kind tot een maximum van 758 kinderen;
2 De subsidie voor VVE-programma's bedraagt op jaarbasis ten hoogste € 7,44 per uur per kind tot een maximum van 532 kinderen als de ouders niet in aanmerking komen voor kinderopvang-toeslag;
3. De subsidie voor VVE-programma's bedraagt op jaarbasis ten hoogste € 1,08 per doelgroepkind als de ouders wel in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag;
4. De subsidie voor de in artikel 2, lid 3 genoemde activiteiten bedraagt maximaal 100% van de naar het oordeel van het college noodzakelijke frictiekosten minus de daarop betrekking hebbende baten.

Artikel 4 Subsidieplafond

1. Voor basisontwikkelingsprogramma's:
   a. Voor de in artikel 2, lid 1 genoemde activiteiten bedraagt voor het kalenderjaar 2011 het subsidieplafond € 880.000,-- voor vervolgaanvragen en € 140.000,-- voor overige aanvragen.
   b. Als het totaal van de overige aanvragen hoger is dan € 140.000,-- wordt dit bedrag naar evenredigheid over de in aanmerking komende aanvragen verdeeld.
2. Voor VVE-programma's:
   a. Het subsidieplafond voor de in artikel 2, lid 2 genoemde activiteiten bedraagt voor het kalenderjaar 2011 € 1.116.000,-- voor vervolgaanvragen en € 728.000,-- voor vervolgaanvragen.
   b. Als het totaal van de overige aanvragen hoger is dan € 728.000,-- wordt dit bedrag naar evenredigheid over de in aanmerking komende aanvragen verdeeld.
3. Het subsidieplafond voor de in artikel 2, lid 3 bedoelde frictiekosten bedraagt voor het kalenderjaar 2011 € 200.000,--. Dit budget is uitsluitend bedoeld voor de instelling aan wie in de jaren tot en met 2010 subsidie was verleend voor peuterspeelzaalwerk.

Artikel 5 De subsidieaanvraag

1. De uiterste datum waarop een aanvraag om subsidieverlening bij het college moet zijn ingediend is 31 december vóór het jaar waarvoor subsidie wordt gevraagd.
2. De aanvraag om subsidieverlening moet zijn voorzien van:
   a. een opgave van het aantal kinderen c.q. doelgroepkinderen voor wie de activiteiten worden uitgevoerd, gerubriceerd naar wijk.
   b. een beschrijving van het uit te voeren VVE-programma zoals bedoeld in artikel 1 lid 4 tot en met 7.

Artikel 6 Nadere verplichtingen

1. Het activiteitenplan moet zijn voorzien van informatie over:
   a. de spreiding van de activiteiten over de wijken van de stad Groningen;
   b. het bereik van de activiteiten uitgedrukt in aantallen kinderen c.q. doelgroepkinderen en uitgedrukt in een percentage van het totale aantal kinderen c.q. doelgroepkinderen;
   c. het te volgen VVE-programma als de aanvraag de uitvoering van VVE-programma's betreft;
2. De subsidieontvanger moet voldoen aan de kwaliteitseisen zoals vastgelegd in de geldende Verordening Kwaliteitseisen Peuterspeelzaalwerk;
3. De subsidieontvanger heft een ouderbijdrage:
   a voor basisontwikkelingsprogramma's conform de in het Uitvoeringsplan opgenomen ouderbijdragentabel;
   b. voor VVE-programma's conform de bepalingen van de wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie.
4. De subsidieontvanger is verplicht de in lid 3 bedoelde ouderbijdragen af te dragen aan het college.
5. Er zitten niet meer dan 16 kinderen in één groep.
6. Per groep zijn ten minste twee volledig gecertificeerde (PW3) leidsters inclusief kennis van VVE werkzaam.
7. De subsidieontvanger stemt zijn activiteiten af met andere voorschoolse voorzieningen voor zover het college dat bij beschikking heeft bepaald.

8. Een basisontwikkelingsprogramma wordt uitgevoerd gedurende:
   a. zes uur per dagdeel;
   b. twee dagdelen per week;
   c. 40 weken per jaar.
9. Een VVE-programma wordt uitgevoerd gedurende:
   a. 12 uur per week;
   b. maximaal drie uur per dagdeel;
   c. 40 weken per jaar.

Artikel 7 Aanvullende weigeringgronden

1. Het college weigert een subsidieaanvraag voor basisontwikkelingsprogramma's:
   a. als die niet afkomstig is van een instelling voor peuterspeelzaalwerk of kinderopvang;
   b. voor zover die aanvraag betrekking heeft op:
      I. meer dan het in artikel 3, lid 1 genoemde aantal kinderen;
      II. kinderen van ouders die in aanmerking komen voor een kinderopvangtoeslag volgens de Wet Kinderopvang
2. Het college weigert een subsidieaanvraag voor VVE-programma's:
   a. als die niet afkomstig is van een instelling voor peuterspeelzaalwerk of kinderopvang;
   b. voor zover die betrekking heeft op:
      I. andere dan doelgroepkinderen;
      II. meer dan het in artikel 3, lid 2 genoemde aantal kinderen;

Artikel 8 Overige bepalingen

Deze paragraaf kan worden aangehaald als de regeling *Peuterspeelzaalwerk en VVE-programma's.*

Artikel II Inwerkingtreding

1. Deze paragraaf treedt in werking op 1 januari 2011 en eindigt op 31 december 2011.
2. Met ingang van 1 januari 2011 is paragraaf 2 van afdeling 7 (Peuterspeelzaalwerk) vervallen met dien verstande dat hij van kracht blijft voor de vaststelling van subsidies die op grond van die paragraaf waren verleend.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van .....

De griffier, De voorzitter,

P. Kommerij (plv. griffier). dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

CORRIGENDUM

Betreft de Verordening tot wijziging van de Algemene subsidieverordening 2002, behorend bij het raadsvoorstel Kansen voor jonge kinderen, registratienummer OS 10.2435228.

Bij artikel 6, Nadere verplichtingen, punt 8a is zes uur per dagdeel gewijzigd in drie uur per dagdeel.

De verordening is bijgevoegd.

de secretaris,

- Ontwerp –

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van Groningen van ..... inzake de subsidieregeling Peuterspeelzaalwerk en voor-/vroegschoolse educatieprogramma's;

Gelet op de Wet Ontwikkelingskansen door kwaliteit en Educatie *("harmonisatiewet")*;

Gelet op artikel 5 van de Gemeentewet;

Gelet op hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht;

Overwegende dat het noodzakelijk is de toekenning van subsidies voor peuterspeelzaalwerk en voor-/vroegschoolse educatieprogramma's bij verordening te regelen;

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de volgende Verordening tot wijziging van de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Groningen:

Artikel I Wijziging verordening.

Van afdeling 7 van Hoofdstuk 2 van de Algemene subsidieverordening, wordt paragraaf 2 Peuterspeelzaalwerk ingetrokken en vervangen door een nieuwe paragraaf 2 Peuterspeelzaalwerk en voor-/vroegschoolse educatieprogramma's luidende:

Paragraaf 2 Peuterspeelzaalwerk en VVE-programma's

Artikel 1 Begripsbepaling

1 Basisontwikkelingsprogramma : Aanbod van voorschoolse activiteiten gericht op meerdere ontwikkelingsgebieden van kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar.

2. VVE-programma : Door het ministerie goedgekeurde programma's die kinderen spelenderwijs stimuleren in hun ontwikkeling, die:
   - gericht zijn op meerdere ontwikkelingsgebieden (integrale programma's) waaronder in elk geval de taalbeheersing van het kind;
   - zijn opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederland Jeugd Instituut.

3.	Doelgroepkinderen	: Kind dat in aanmerking komt voor VVE: - omdat de ouders een bepaald opleidingsniveau hebben (gewichtenregeling); - een kans op achterstand in de taalontwikkeling heeft omdat de taalomgeving in de thuissituatie onvoldoende stimulerend is.
4	Het Uitvoeringsplan	: Het Uitvoeringsplan *Kansen voor Jonge Kinderen* zoals vastgesteld door de raad op 15 december 2010.
5.	Gewichtenregeling	: Een indicator voor onderwijsachterstand zoals bedoeld in het Uitvoeringsplan;
6.	Kaleidoscoop	: Een educatief programma voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar zoals bedoeld in het Uitvoeringsplan;
7	Piramide	: Een speelse educatieve methode voor alle kinderen van 0 tot 7 jaar zoals bedoeld in het Uitvoeringsplan;
8.	Speelplezier	: Een voor- en vroegschools programma zoals bedoeld in het Uitvoeringsplan;
9.	Startblokken/basisontwikkeling	: Een educatieve methode voor peuterspeelzalen zoals bedoeld in het Uitvoeringsplan;
10.	Vervolgaanvraag	: Een subsidieaanvraag voor in hoofdzaak dezelfde activiteiten als waarvoor het college in het direct voorafgaande kalenderjaar subsidie heeft verleend.

Artikel 2 Te subsidiëren activiteiten

1. Het college kan aan instellingen voor peuterspeelzaalwerk of kinderopvang subsidie verlenen voor de uitvoering van basisontwikkelingsprogramma's.
2. Het college kan aan instellingen voor peuterspeelzaalwerk of kinderopvang subsidie verlenen voor de uitvoering van VVE-programma's;
3. Het college kan aan de koepelorganisatie voor peuterspeelzaalwerk een subsidie verlenen voor de ombouw van het in de jaren tot en met 2010 uitgevoerde peuterspeelzaalwerk tot activiteiten zoals genoemd in de leden 1 en 2 van dit artikel (frictiekosten).

Artikel 3 Grondslag van de subsidie

1. De subsidie voor basisontwikkelingsprogramma's bedraagt op jaarbasis ten hoogste € 6,36 per uur per kind tot een maximum van 758 kinderen;
2 De subsidie voor VVE-programma's bedraagt op jaarbasis ten hoogste € 7,44 per uur per kind tot een maximum van 532 kinderen als de ouders niet in aanmerking komen voor kinderopvang-toeslag;
3. De subsidie voor VVE-programma's bedraagt op jaarbasis ten hoogste € 1,08 per doelgroepkind als de ouders wel in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag;
4. De subsidie voor de in artikel 2, lid 3 genoemde activiteiten bedraagt maximaal 100% van de naar het oordeel van het college noodzakelijke frictiekosten minus de daarop betrekking hebbende baten.

Artikel 4 Subsidieplafond

1. Voor basisontwikkelingsprogramma's:
   a. Voor de in artikel 2, lid 1 genoemde activiteiten bedraagt voor het kalenderjaar 2011 het subsidieplafond € 880.000,-- voor vervolgaanvragen en € 140.000,-- voor overige aanvragen.
   b. Als het totaal van de overige aanvragen hoger is dan € 140.000,-- wordt dit bedrag naar evenredigheid over de in aanmerking komende aanvragen verdeeld.
2 Voor VVE-programma's:
   a. Het subsidieplafond voor de in artikel 2, lid 2 genoemde activiteiten bedraagt voor het kalenderjaar 2011 € 1.116.000,-- voor vervolgaanvragen en € 728.000,-- voor vervolgaanvragen.
   b. Als het totaal van de overige aanvragen hoger is dan € 728.000,-- wordt dit bedrag naar evenredigheid over de in aanmerking komende aanvragen verdeeld.
3. Het subsidieplafond voor de in artikel 2, lid 3 bedoelde frictiekosten bedraagt voor het kalenderjaar 2011 € 200.000,--. Dit budget is uitsluitend bedoeld voor de instelling aan wie in de jaren tot en met 2010 subsidie was verleend voor peuterspeelzaalwerk.

Artikel 5 De subsidieaanvraag

1. De uiterste datum waarop een aanvraag om subsidieverlening bij het college moet zijn ingediend is 31 december vóór het jaar waarvoor subsidie wordt gevraagd.
2. De aanvraag om subsidieverlening moet zijn voorzien van:
   a. een opgave van het aantal kinderen c.q. doelgroepkinderen voor wie de activiteiten worden uitgevoerd, gerubriceerd naar wijk.
   b. een beschrijving van het uit te voeren VVE-programma zoals bedoeld in artikel 1 lid 4 tot en met 7.

Artikel 6 Nadere verplichtingen

1. Het activiteitenplan moet zijn voorzien van informatie over:
   a de spreiding van de activiteiten over de wijken van de stad Groningen;
   b. het bereik van de activiteiten uitgedrukt in aantallen kinderen c.q. doelgroepkinderen en uitgedrukt in een percentage van het totale aantal kinderen c.q. doelgroepkinderen;
   c. het te volgen VVE-programma als de aanvraag de uitvoering van VVE-programma's betreft;
2. De subsidieontvanger moet voldoen aan de kwaliteitseisen zoals vastgelegd in de geldende Verordening Kwaliteitseisen Peuterspeelzaalwerk;
3. De subsidieontvanger heft een ouderbijdrage:
   a. voor basisontwikkelingsprogramma's conform de in het Uitvoeringsplan opgenomen ouderbijdragentabel;
   b. voor VVE-programma's conform de bepalingen van de wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie.
4. De subsidieontvanger is verplicht de in lid 3 bedoelde ouderbijdragen af te dragen aan het college.
5 Er zitten niet meer dan 16 kinderen in één groep.
6. Per groep zijn ten minste twee volledig gecertificeerde (PW3) leidsters inclusief kennis van VVE werkzaam.
7. De subsidieontvanger stemt zijn activiteiten af met andere voorschoolse voorzieningen voor zover het college dat bij beschikking heeft bepaald.

8. Een basisontwikkelingsprogramma wordt uitgevoerd gedurende:
   a. drie uur per dagdeel;
   b. twee dagdelen per week;
   c. 40 weken per jaar.
9. Een VVE-programma wordt uitgevoerd gedurende:
   a. 12 uur per week;
   b. maximaal drie uur per dagdeel;
   c. 40 weken per jaar.

Artikel 7 Aanvullende weigeringgronden

1. Het college weigert een subsidieaanvraag voor basisontwikkelingsprogramma's:
   a. als die niet afkomstig is van een instelling voor peuterspeelzaalwerk of kinderopvang;
   b voor zover die aanvraag betrekking heeft op:
      I. meer dan het in artikel 3, lid 1 genoemde aantal kinderen;
      II. kinderen van ouders die in aanmerking komen voor een kinderopvangtoeslag volgens de Wet Kinderopvang
2. Het college weigert een subsidieaanvraag voor VVE-programma's:
   a. als die niet afkomstig is van een instelling voor peuterspeelzaalwerk of kinderopvang;
   b. voor zover die betrekking heeft op:
      I andere dan doelgroepkinderen;
      II. meer dan het in artikel 3, lid 2 genoemde aantal kinderen;

Artikel 8 Overige bepalingen

Deze paragraaf kan worden aangehaald als de regeling *Peuterspeelzaalwerk en VVE-programma's.*

Artikel II Inwerkingtreding

1 Deze paragraaf treedt in werking op 1 januari 2011 en eindigt op 31 december 2011.
2. Met ingang van 1 januari 2011 is paragraaf 2 van afdeling 7 (Peuterspeelzaalwerk) vervallen met dien verstande dat hij van kracht blijft voor de vaststelling van subsidies die op grond van die paragraaf waren verleend.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van .....

De griffier, De voorzitter,

P. Kommerij (plv. griffier). dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.